

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΔΟΥΚΟΣ

συλλογή

από τα παραμύθια

του λαού μας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΙΣ
ΡΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1984

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Αφιερώνεται
στα παιδιά μου Χρήστο και Μαίρη

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Απαγορεύεται η μερική και ολική ανατύπωση
χωρίς την άδεια του συγγραφέα

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΔΟΥΚΟΣ

συλλογή από τα παραμύθια του λαού μας

κωδ. ελ.
8978

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Μου έρχεται πολλές φορές στο νου η εικόνα των παιδικών μου χρόνων. Θυμάμαι τις μεγάλες χειμωνιάτικες νύχτες, που τα χιόνα σκέπαζαν κι αυτές ακόμα τις στέγες των σπιτιών. Τις νυφάδες του χιονιού να εξακολουθούν να πέφτουν ασταμάτητα, λες κι ήθελαν να καλύψουν με το άσπρο τους χρώμα κάθε άλλο χρωματισμό που η σοφή φύση πλούσια σκόρπισε στη γη.

Θυμάμαι τα κρύσταλλα, αραδιασμένα, να κρέμονται απ' τη σκεπή του σπιτιού μας κι απ' τις κορφές των δέντρων. Κι όταν οι αχτίδες του ήλιου δειλά - δειλά ξεπρόβαλαν πίσω από τα πανύψηλα βουνά, έβλεπες τα κρύσταλλα να λάμπυρίζουν.

Όταν έπεφτε η νύχτα, μαγευόμασταν όλα τ' αδέρφια δίπλα στο τζάκι. Τα χοντρά κουτσουρα σιγόκαιγαν κι η γιαγιά άρχιζε το παραμύθι. Εκείνη την ώρα, μαγευόμασταν απ' τη γλυκειά φωνή της, και ούτε που ακούγαμε τα ουρλιαχτά των λύκων και τον θόρυβο απ' τα κλαδιά των δέντρων που πάσχιζε ο άνεμος να ξεριζώσει.

Τέλειωνε η γιαγιά το ένα παραμύθι, κι άρχιζε το άλλο. Και ξανά απ' την αρχή, ώσπου ένα - ένα τ' αδέρφια έγερνε το κεφάλι στο πλάϊ, με κλειστά τα βλέφαρα, παραδομένο στην αγκαλιά του ύπνου.

Η γιαγιά μας ήταν αγράμματη, αλλά είχε αποθηκευμένο στο μυαλό της ένα ολόκληρο θησαυρό από παραμύθια. Όσα θυμάμαι απ' αυτά, τα καταγράφω σ' αυτή τη συλλογή, για να παραμείνουν, αφού πια η "εποχή της γιαγιάς" πέρασε. Σήμερα η γιαγιά αντικαταστάθηκε από την τηλεόραση. Που μπορεί να προσφέρει ποικιλία και εικόνες, αλλά υστερεί σε ζεστασιά. Κι οι γιαγιάδες, αφή-

νοντας αυτό τον κόσμο, παίρνουν μαζί τους και τη γοητεία των παραμυθιών, που σιγά ξεχνιούνται. Αλλά αυτά τα παραμύθια, δεν είναι τίποτε άλλο, από δημιούργημα του λαού μας, που στο διάβα των αιώνων και από "στόμα σε στόμα" έφθασαν οι διηγήσεις του μέχρι τις μέρες μας.

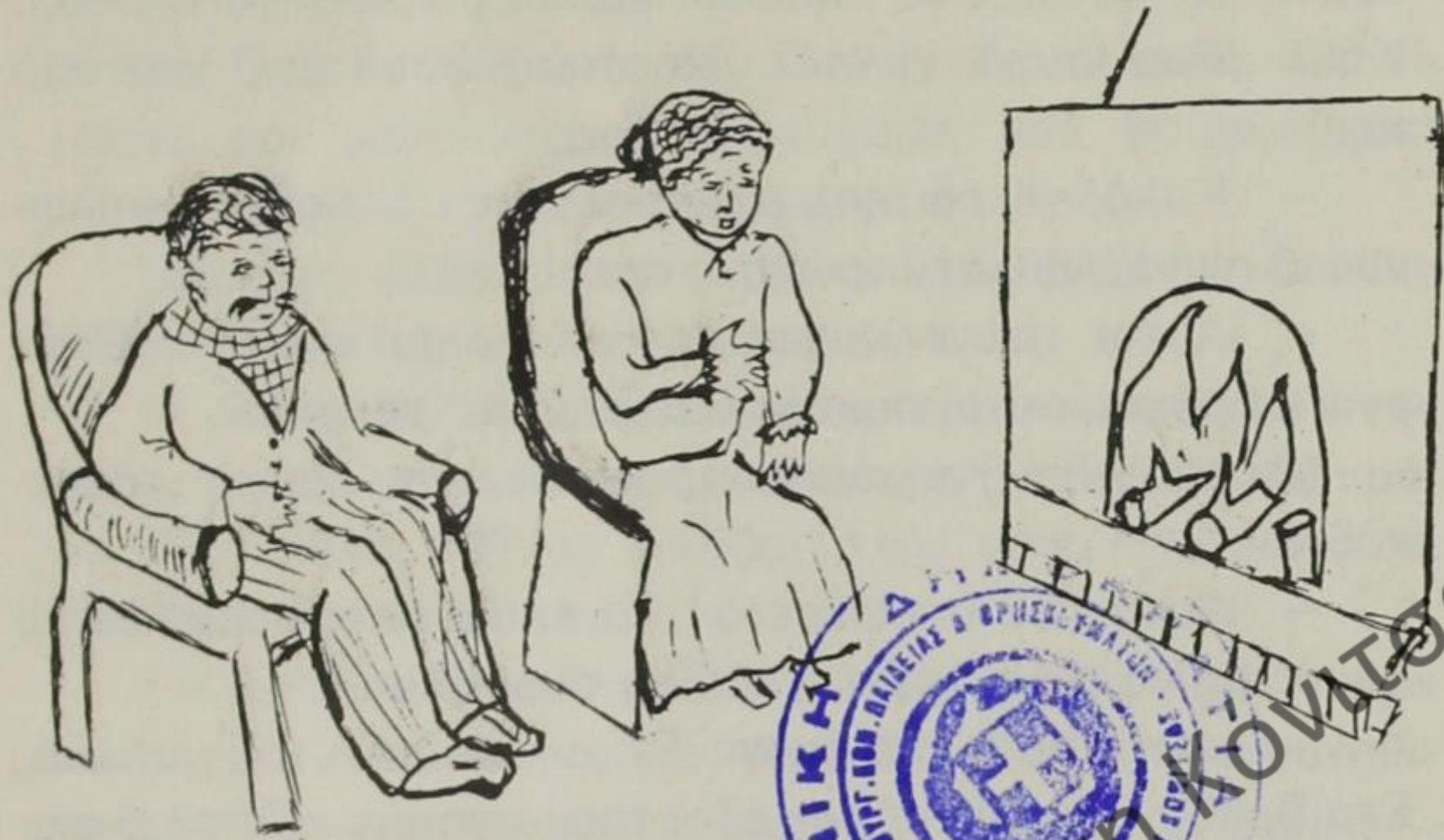
Τι είναι αυτές οι διηγήσεις; Είναι τα μεταμφιεσμένα όνειρα των προγιαγιάδων μας. Είναι η ιστορία μας δοσμένη μ' ένα μυθικό τόνο και ευχάριστο — όσο και απλό — ύφος, για ν' αφομοιώνεται από τους μικρούς. Είναι η ελπίδα για μια καλύτερη ζωή· ο αγώνας για την πάταξη της αδικίας· είναι τέλος ο θρίαμβος του δικαίου, αφού στο τέλος κάθε παραμυθιού οι "καλοί" επιβραβεύονται, ενώ οι "κακοί" τιμωρούνται, πολλές φορές μάλιστα σκληρά και ανελέητα.

Έπαιξε, λοιπόν, μεγάλο ρόλο η γιαγιά στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Πολύ περισσότερο μάλιστα που οι γονείς στις παλιές πολυμελείς οικογένειες, δεν είχαν τον χρόνο — αλλά και την διάθεση, μετά από την κούραση της μέρας — να ασχοληθούν με τα μικρά τους. Και το μικρό ελληνόπουλο, προτού ακόμα πιάσει στα χέρια του τη πλάκα και τη κιμωλία, μάθαινε από τη καλή γιαγιά, τον σοφό αυτόν αυτοδίδακτο δάσκαλο, για τις δυσκολίες αλλά και για την ομορφιά της ζωής.

Μάθαινε το μικρό παιδί από τα γεννοφάσκια του, ότι η ψευτιά και η κλεψιά τιμωρούνται· ότι η ανδρεία και η τιμιότητα επιβραβεύονται. Κι αν βέβαια δεν γίνονται έτσι τα πράγματα στη ζωή, η γιαγιά δίδασκε το πως πρέπει να είναι. Και διαπαιδαγωγούσε τον μικρό, που πάσχιζε να μιμηθεί τη καλωσύνη του μαγικού ήρωα του παραμυθιού, ενώ συγχρόνως μάθαινε να αποστρέφεται το κακό και το άδικο.

Αυτό μας πρόσφερε το παραμύθι. Ας ευχηθούμε να μη χαθεί ολότελα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΔΟΥΚΟΣ

Η τσιγγουνιά του μυλωνά

Σ' ένα χωριό ζούσανε τέσσερα αδέρφια, ορφανά· τρία αγόρια και ένα κορίτσι. Όταν μεγάλωσε η αδερφή, τη παντρέψανε με το γιο του μυλωνά, που ζούσε στο διπλανό χωριό.

Ο άντρας της βοσκούσε τα πρόβατα στα βουνά και κάπου - κάπου κατέβαινε στο σπίτι. Η νύφη δούλευε από το πρωί ως το βράδυ, νηστικιά και καταφρονημένη, γιατί ο μυλωνάς λογάριαζε και τη μπουκιά που έτρωγε η νύφη του..

Περνούσανε τα χρόνια κι η ζωή της χειροτέρευε. Δεν άντεξε και με μάτια βουρκωμένα, πήγε στ' αδέρφια της και τους είπε όλα τα παράπονα που είχε στη καρδιά της.

— Καθόμαστε στο τραπέζι να φάμε, είπε, και πριν προφθάσω να βάλω στο στόμα μου το κουτάλι με τα φασόλια, ο πεθερός μου ρωτάει τη πεθερά μου: "Έφαγες γυναίκα;", "έφαγα άντρα μου", απαντά εκείνη. Κι ο πε-

θερός με διατάζει να σηκωθώ και να μαζέψω το τραπέζι. Κάθε μέρα αυτό γίνεται. Νηστικιά δουλεύω, νηστικιά κοιμάμαι.

— Καλά, τη ρώτησε ο μικρότερος αδερφός, ο μυλωνάς κι η μυλωνού δεν τρώνε κι αυτοί;

— Αυτοί τρώνε κρυφά, απάντησε το κορίτσι. Όταν εγώ κοιμάμαι, αυτοί σηκώνονται και γλεντοκοπούν.

Νευριασμένος ο μεγαλύτερος αδερφός άρχισε να φωνάζει:

— Αυτό δεν υποφέρεται· θα έρθω να σ' επισκεφτώ και θα βάλω τάξη στη τσιγγουνιά του μυλωνά.

Πραγματικά, έτσι έκανε. Πήγε στο σπίτι του μυλωνά, Στο βραδυνό, μόλις πήραν όλοι τους από μια κουταλιά φαγητό, ο μυλωνάς ρώτησε: "Έφαγες γυναίκα;". "Έφαγα άντρα μου". "Αϊντε, σήκω νύφη να μαζέψεις το τραπέζι".

Η νύφη μάζεψε το τραπέζι νηστικιά, όπως κι ο αδερφός της. Αυτός, πρωί - πρωί, έφυγε, χωρίς να τολμήσει να πει ούτε μια λέξη στο μυλωνά. Μόνο παρηγόρησε την αδερφή του: "Τι να κάνουμε: αυτό ήταν το γραφτό σου!".

Γύρισε στο σπίτι του και διηγήθηκε στα άλλα αδέρφια του τί συνέβη. Ο δεύτερος αδερφός του είπε:

— Εσύ μπορεί να μη διόρθωσες τα πράγματα, αλλά θα τα διορθώσω εγώ. Κι έφυγε για το σπίτι του μυλωνά.

Γύρισε όμως κι αυτός πίσω άπρακτος, αφήνοντας νηστικιά και καταφρονεμένη την αδερφή τους.

— Δεν γίνεται τίποτα, αδέρφια. Τής είπα να κάνει υπομονή, ώσπου να πεθάνει ο μυλωνάς κι η γυναίκα του!

— Τότε, φώναξε ο μικρότερος, είναι η σειρά μου να δοκιμάσω. Θα πάω να βάλω τέλος στα παθήματα της αδερφής μας.

Οι άλλοι γέλασαν. Θεωρούσαν τον μικρό "τρελούτσι-

κο", επειδή ήταν ζωηρός:

— Πού θα πας εσύ, του έλεγαν. Αφού εμείς, που είμαστε και μεγαλύτεροι, αποτύχαμε, εσύ θα πετύχεις;

— Θα πάω, είπε αποφασισμένος ο μικρός.

Πήρε τη γλίτσα, τον τσινάρι και τράβηξε να δει την αδερφή, που τυραννιόταν τόσα χρόνια.

Η μυλωνού, μόλις είδε και τον τρίτο συμπέθερο στην αυλή, έτρεξε να ειδοποιήσει τον άντρα της, που έκοβε πράσα στον κήπο. "Τί σε νοιάζει;", της είπε. "Θα φύγει κι αυτός με το κεφάλι κάτω".

Το βράδυ κάθησαν να φάνε. Μόλις έβαλαν στο στόμα τους μια κουταλιά φαγητό, άρχισε ο μυλωνάς τα συνηθισμένα: "Έφαγες γυναίκα;", ρώτησε. "Έφαγα, άντρα μου". "Αϊντε νύφη, είπε ο πεθερός, "καθάρισε το τραπέζι".

— Τί κάνεις συμπέθερε, φώναξε ο μικρός αδερφός. Εγώ μόλις και έβαλα μια μπουκιά στο στόμα μου. Το ίδιο και η αδερφή μου. Τί κακό είναι αυτό στο σπίτι σας, να μαζεύεται το τραπέζι προτού φάτε;

Είπε αυτά και συνέχισε να τρώει μαζί με την αδερφή του. Για πρώτη φορά η νύφη χόρτασε σ' αυτό το σπίτι.

Ο πεθερός κι η πεθερά κοιτούσαν με γουρλωμένα μάτια τη σκηνή, χωρίς να τολμούν να μιλήσουν.

Τέλειωσαν το φαγητό τους τα δυο αδέρφια και πήγαν όλοι να κοιμηθούν. Ο μικρός αδερφός περίμενε, για να διαπιστώσει αν ήταν αλήθεια πως οι συμπέθεροι σηκώθηκαν το βράδυ για να φάνε κρυφά.

Πράγματι, όταν ο μυλωνάς πίστεψε πως όλοι κοιμήθηκαν, είπε στη γυναίκα του. "Σήκω τώρα και κάνε μου ένα κατσαμάκι*". Η γυναίκα πήγε στο τζάκι, έρριξε νερό στη μεγάλη κατσαρόλα και την έβαλε στη βάτρα*. Όταν το νερό ζεστάθηκε έρριξε το καλαμποκίσιο αλεύρι στη

κατσαρόλα κι άρχισε να το ανακατεύει.

Ο αδερφός της νύφης, που όλα τα έβλεπε κάτω από τη βελέντζα του, σηκώθηκε και ρώτησε:

— Τι βράζεις αυτού συμπεθέρα;

— Να, βράζω νερό για να πλύνω τα ρούχα του άντρα μου!

— Α!, είπε ο μικρός αδερφός, πλύνε τότε και το δικό μου παντελόνι, που λέρωσε στο δρόμο.

Και χωρίς να περιμένει απάντηση, ρίχνει το παντελόνι του στη μεγάλη κατσαρόλα που έβραζε το κατσαμάκι.

Η μυλωνού έτρεξε γρήγορα στο στρώμα της και σήκωσε τον μυλωνά, χτυπώντας με τα χέρια τους γοφούς απ' το κακό της.

— Πώ, πώ, άντρα μου, τί πάθαμε απ' αυτόν τον τρελλό. Θα μας αφήσει νηστικούς.

— Περίμενε λίγο να κοιμηθεί, είπε ο μυλωνάς, και σήκω ύστερα να κάνεις κλούρα*.

Έφτασαν τα μεσάνυχτα κι επικρατούσε απόλυτη ησυχία στο σπίτι. Μονάχα το ροχαλητό του μικρού συμπέθερου ακουγόταν, αλλά κι αυτό ήταν ψεύτικο.

Σηκώθηκε πάλι η πεθερά, έπλασε την κλούρα και την έβαλε στη βάτρα* να ψηθεί. Την ίδια στιγμή πετάγεται από το κρεβάτι του ο μικρός αδερφός και φωνάζει:

— Ώχ! τί έπαθα. Δεν μπορώ να κοιμηθώ από τους ψύλλους. Ξύπνα συμπέθερε να σου πω μια ιστορία να περάσει η ώρα.

Ο πεθερός, που κατάλαβε ότι θα κάνει πάλι ζημιά ο μικρός, του λέει:

— Τι σηκώνεσαι συμπέθερε; Είναι ακόμη μεσάνυχτα. Κοιμήσου κι άλλο.

Αλλά ο αδερφός της νύφης ήταν κιόλας κοντά στη

φωτιά. Τί να κάνει ο πεθερός, σηκώθηκε κι αυτός και πήγε κοντά του, ν' ακούσει την ιστορία.

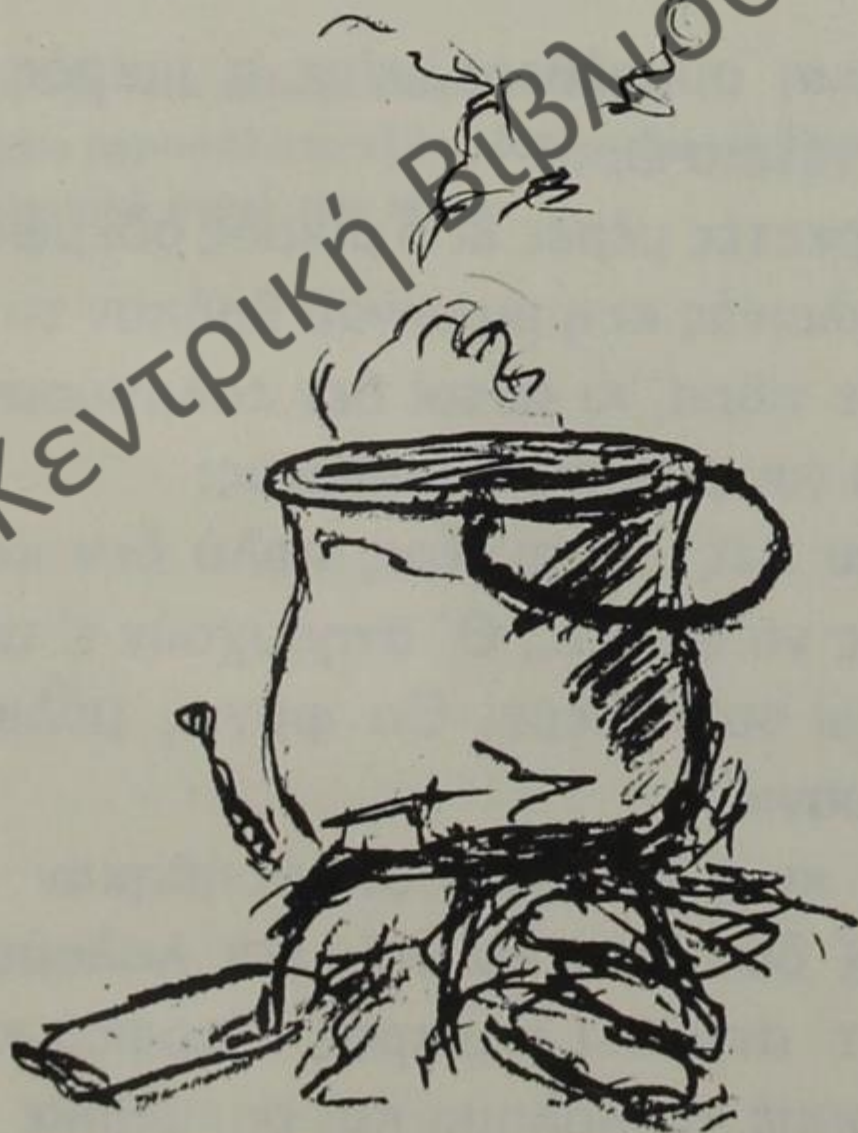
— Ήτανε τρία αδέρφια, άρχισε ο μικρός, και είχαν ένα χωράφι. Μαλώνανε ποιος θα το πάρει. Τελικά, πήγα και τους χώρισα στα ίσα και τέλειωσαν οι φασαρίες τους.

Καθώς έλεγε αυτά, είχε μια μασιά στα χέρια του και τραβούσε γραμμές στην άψητη κλούρα.

— Να, εδώ είναι το χωράφι, είπε, και σχημάτισε ένα τετράγωνο. Κι εγώ, συνέχισε, τους το χώρισα έτσι. Και τράβηξε άλλες τρεις γραμμές πάνω στο ζυμάρι.

Αλλά, όπως έκαιγε η μασιά κι ήταν γεμάτη στάχτες, η κλούρα ήταν πια για πέταμα.

Έφυγαν πάλι στα κρεβάτια τους για να κοιμηθούν.

— Τί θα γίνει γυναίκα μ' αυτόν τον χαζό; είπε ο πεθερός. Άρχισα να πεινάω πολύ. Περίμενε λίγο να κοιμηθεί κι ύστερα βγες στον κήπο να μαζέψεις πράσα.

Μετά από δυο ώρες, πίστεψαν πια ότι ο μικρός αδερφός κοιμήθηκε. Σηκώθηκε η πεθερά και κατέβηκε στον κήπο να κόψει τα πράσα για να φάνε. Εκείνη τη στιγμή, ο μικρός συμπέθερος, που περίμενε άγρυπνος όλες αυτές τις ώρες, πετιέται από το στρώμα του, ανοίγει το παράθυρο και αρπάζοντας ένα ξύλο αρχίζει να χτυπά τη πεθερά.

— Συμπέθερε τρέχα, φώναζε συγχρόνως. Ένας κλέφτης ήρθε να σου κλέψει τα πράσα.

Γρήγορα - γρήγορα κατέβηκε ο μυλωνάς στον κήπο, φωνάζοντας: "Είναι η γυναίκα μου βρε, μη την χτυπάς άλλο". Όσπου να γίνει όμως αυτό, η πεθερά μαύρισε από το ξύλο.

— Συγγνώμη συμπέθερε, είπε ο μικρός, νόμισα ότι ήταν κλέφτης, τέτοια ώρα.

Πέρασαν αρκετές μέρες κι ο μικρός αδερφός δεν έλεγε να φύγει. Ο μυλωνάς κι η μυλωνού βρήκαν το μπελά τους. Η νύφη έτρωγε τώρα, κι αυτοί δεν τολμούσαν ν' αντιδράσουν. Μια μέρα τον ρώτησε ο μυλωνάς:

— Δεν μου λες συμπέθερε, πολύ δεν κάθησες εδώ; Πότε σκοπεύεις να φύγεις; Θ' ανησυχούν τ' αδέρφια σου!

— Θα φύγω συμπέθερε. Θα φύγω, μόλις λαλήσει ο κούκος στην κρασιά.

Ο πεθερός κι η πεθερά συνεννοήθηκαν και το πρωί ανέβηκαν κι οι δυο στη κρασιά, και λαλούσαν σαν τον κούκο, για να τ' ακούσει ο μικρός αδερφός και να φύγει.

Αυτός, άκουσε το λάλημα και σηκώθηκε παραξενεμένος:

— Πού βρέθηκε ο κούκος, Φλεβάρη μήνα; Σίγουρα

κάτι σκάρωσε πάλι ο μυλωνάς.

Βγαίνει στην αυλή, παίρνει δυο μπάκαλα, ρίχνει το ένα στην κρασιά και πέφτει κάτω σαν τόπι η μυλωνού. Ρίχνει και τ' άλλο, και πάρ' τον κάτω και τον μυλωνά σαν πέτρα.

Μετά και απ' αυτό το πάθημά τους, κατάλαβαν ότι δεν θα καλοπεράσουν. Αποφάσισαν να αλλάξουν συμπεριφορά και να μη τυρρανούν πια τη νύφη τους.

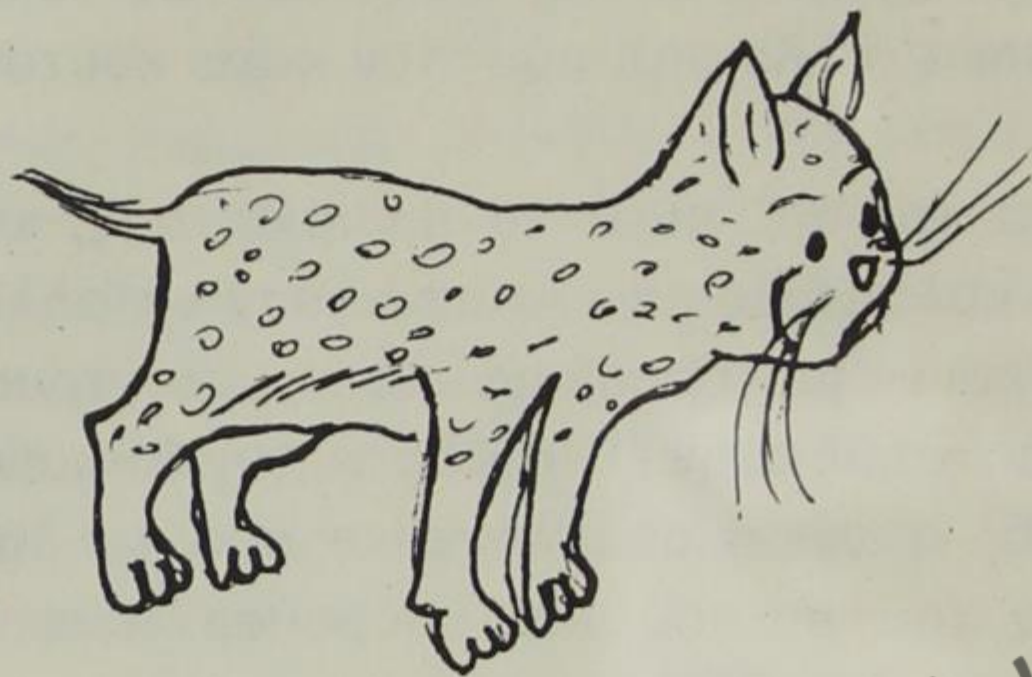
Έτσι, χάρις στην εξυπνάδα και την επιμονή του μικρού αδερφού, η νύφη απαλλάχτηκε από τα βάσανα. Έγινε αφέντρα του σπιτιού και μπορούσε τώρα να δουλεύει και να τρώει όσο ήθελε.

Κατσαμάκι = χυλός από καλαμποκίσιο αλεύρι.

Βάτρα = το μέρος μπροστά στο τζάκι, δίπλα στα κάρβουνα.

Κλούρα = στρογγυλό ψωμί, σαν πίττα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιας

Η αγριόγατα

Σ' ένα χωριό ζούσε ένα αντρόγυνο, πολύ πλούσιο και πολύ τσιγγούνικο. Είχανε για υπηρέτρια ένα κορίτσι, που ήταν άσχημο αλλά με καλή καρδιά. Τη φωνάζανε κοροϊδευτικά "αγριόγατα".

Το κορίτσι δούλευε σκληρά. Όσο και να δούλευε όμως δεν γλύτωνε το ξύλο από τ' αφεντικά του. Τήν έδερναν και την αφήναν νηστικιά. Υπόφερε, αλλά τι να κάνει, ήταν ορφανό και δεν είχε κανένα να το φροντίσει.

Το αντρόγυνο δεν κακομεταχειριζόταν μόνο την υπηρέτρια, αλλά κι όλους τους φτωχούς και τους ζητιάνους που ερχόταν στο σπίτι για να ζητήσουν ένα κομμάτι ψωμί. Τους έδερναν και τους έδιωχναν με κλωτσιές.

Μια Κυριακή που το αντρόγυνο πήγε στην εκκλησία, κτύπησε την πόρτα του σπιτιού ένας φτωχός γερο-ζητιάνος και ζήτησε ψωμί από το κορίτσι. Αυτό, παρ' όλο που είχε εντολή να μη δίνει τίποτε, τον λυπήθηκε και του έδωσε να φάει.

— Να φας γρήγορα και να φύγεις, του είπε, γιατί αν έρθουν τα αφεντικά και μας δουν, θα μας δείρουν και τους δυο.

Όταν έφαγε ο γέρο - ζητιάνος, δώρισε στο κορίτσι ένα μαντηλάκι. Κίνησε να φύγει, αλλά κείνη την ώρα έφθασε το αφεντικό. Μόλις είδε τον φτωχό γέρο να βγαίνει από την πόρτα, θύμωσε, κι άρχισε να χτυπάει το κορίτσι που έβαλε το ζητιάνο μέσα στο σπίτι.

Τα δάκρυα έτρεχαν ασταμάτητα στα μάγουλα του κοριτσιού. Έβγαλε το μαντήλι που τού έδωσε ο γέρος και σκούπισε τα δάκρυα. Στη στιγμή, μεταμορφώθηκε. Έγινε πεντάμορφη. Δεν ήταν πια η "αγριόγατα", η άσχημη υπηρέτρια, αλλά μια πανέμορφη κοπέλλα.

Τα αφεντικά, τάχασαν. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν πώς έγινε αυτή η αλλαγή. Κόντευαν να σκάσουν από τη ζήλεια τους. Ρώτησαν το κορίτσι, πώς έγινε όμορφο. Αυτό, δεν ήθελε να τους πει. Αλλά, φοβήθηκε μήπως το αφεντικό το σκοτώσει. Για αυτό και εξήγησε τί συνέβη με τον γέρο. Έβγαλε και το μαντήλι από την τσέπη του και τους τόδειξε. Τα αφεντικά το άρπάξανε και σπούπισαν το πρόσωπό τους. Έτρεξαν γρήγορα στον καθρέπτη να δουν τα πρόσωπά τους να γίνονται όμορφα, αλλά είδαν αντίθετα ότι μεταμορφώθηκαν σε πραγματικές αγριόγατες. Θύμωσαν πολύ και πήραν στο κυνήγι το κορίτσι.

Βγήκαν στην αυλή, αλλά τα σκυλιά της γειτονιάς μόλις μυρίστηκαν τις αγριόγατες άρχισαν να τις κυνηγάνε, ώσπου φτάσανε στο δάσος. Πέρασε καιρός και στο χωριό δεν ξαναφάνηκαν.

Το πεντάμορφο κορίτσι έμεινε μόνο στο σπίτι. Παντρεύτηκε ένα καλό παλληκάρι, και έζησαν χαρούμενο κι ευτυχισμένοι μέχρι τα βαθειά γεράματα.

Ο τσομπάνος και το ψάρι

Ένας καλόκαρδος τσομπάνος βοσκούσε τα πρόβατά του κοντά σ' ένα μεγάλο ποτάμι.

Το μεσημέρι καθόταν στην όχθη, έβγαζε από τον τουρβά του το φαγητό που του έφτιαχνε η γυναίκα του κι έτρωγε το μισό, ρίχνοντας το άλλο μισό στο νερό για να το φάνε τα ψαράκια που βρίσκονταν εκεί.

Αυτό το έκανε καθημερινά. Κάποια μέρα αποφάσισε να παρακολουθήσει που πηγαίνει το φαγητό που ρίχνει στο ποτάμι και ποιο ψάρι το τρώει.

Πήρε την όχθη κι άρχισε να προχωρεί. Έφτασε κάποτε σ' ένα μέρος που ένα ψαράκι άρπαξε το ψωμί και το έφαγε.

Το ψαράκι, μόλις είδε τον τσομπάνο, φώναξε τη μάνα του και της είπε:

— Να ο καλός άνθρωπος, που μας ρίχνει ψωμί για να φάμε.

Η μάνα του πετάχτηκε απ' το νερό στα χέρια του τσομπάνου και τον ευχαρίστησε:

— Σ' ευχαριστώ. Σ' ευχαριστώ πολύ για το καλό

που μας κάνεις. Με το φαγητό που μας ρίχνεις τρέφω τα παιδιά μου. Πες μου, πώς θα σου ανταποδώσω το καλό αυτό; Τί θέλεις από μένα;

— Εσύ είσαι ψάρι, είπε ο τσομπάνος. Τί καλό μπορείς να μου κάνεις;

— Θα σου μάθω την γλώσσα των ζώων, απάντησε το ψάρι. Πρόσεχε όμως, να μη το πείς πουθενά, γιατί κινδυνεύεις να πεθάνεις.

Αυτά είπε το ψάρι, φίλησε στο πρόσωπο τον τσομπάνο και ξαναγύρισε στο νερό.

Όταν τέλειωσε η βοσκή, ο τσομπάνος επέστρεψε στο σπίτι του. Ένοιωσε όμως ότι άλλαξε ριζικά. Κατάλαβαινε τώρα τη γλώσσα των ζώων.

Καθώς πήγαινε τα πρόβατα στη βοσκή, ένα κουτσό αρνάκι έμεινε πίσω και βέλαζε, μπε, μπε, μπε! Ο τσομπάνος γέλασε, γιατί κατάλαβε ότι έλεγε: "Να πάρει η οργή, θα πάει τώρα άλλο αρνί στη μάνα μου να βυζάξει". Ο τσομπάνος το πήρε αγκαλιά και το πήγε κοντά στη μάνα του. Το αρνάκι της είπε: "Τί καλός άνθρωπος αυτός ο τσομπάνος, σα να κατάλαβε τί ήθελα".

Η γυναίκα του τσομπάνου παραξενευόταν που έβλεπε τον άντρα της να χαμογελάει με τα ζώα. Όταν τρώγανε έξω στην αυλή, τον έβλεπε που έρριχνε ψωμί στα πουλιά που πετούσαν κοντά τους. Γιατί όταν κελαϊδούσαν τσίου, τσίου, τσίου, αυτός ένοιωθε που έλεγαν: "Τί κρίμα, άλλοι να τρώνε, κι άλλοι να κυττάνε".

Με τον καιρό, η γυναίκα κατάλαβε ότι ο άνδρας της γνώριζε τη γλώσσα των πουλιών. Τον παρακάλεσε να την μάθει και σ' εκείνη. Ο άντρας της αρνήθηκε κατηγορηματικά. Αυτή επέμενε:

— Άμα δεν μου πείς το μυστικό, θα πιστέψω ότι δεν

μ' αγαπας!, του ελεγε.

— 'Αν σου το πω θα πεθανω, της ελεγε εκεινος.

— Πες μου, και δεν πεθαινεις, του απαντουσε.

Με τα πολλα τον καταφερε. Αλλα ο τσομπανος, που γνωριζε οτι θα πεθαινε αν ελεγε το μυστικο, πήρε ένα φτυαρι και τον κασμα, και πήγε να σκαψει μονος του τον ταφο του.

Εκει που εσκαβε, ηρθε κοντα το σκυλι του, που λυποτανε γιατι θα εχανε το αφεντικο του. Να, ομως, που εφτασε κι ο πετεινος μαζι με σαραντα κοττες.

— Κανε θεση, λεει στο σκυλι.

— Φυγε απο δω, του απανταει ο σκυλος, γιατι θα σου σπασω τα πλευρα. Χανω το αφεντικο μου και δεν μπορω να το βοηθησω, και συ θελεις να φυγω απο κοντα του;

— Αυτος φταιει, ξαναλεει ο πετεινος. Εγω εχω σαραντα κοττες και τις κανω κουμαντο, κι αυτος δεν μπορει ουτε την γυναικα του να πεισει, οτι δεν πρεπει να της αποκαλυψει το μυστικο. Κριμα που λεγεται και ανθρωπος, συμπληρωσε ο πετεινος.

— Και τι να κανει ο φουκαρας; ρωτησε το σκυλι.

— Τι να κανει; ειπε ο πετεινος. 'Αφου δεν την ενδιαφερεει που θα πεθανει ο αντρας της, να παρει ένα ξυλο και να τη χορεψει!

Ο τσομπανος που τ' ακουγε αυτα, καταλαβε το λαθος του. Παρατησε το σκαψιμο, και κινησε για το σπιτι του, αποφασισμενος να μην επιτρεψει στη γυναικα του να εχει τετοιες απαιτησεις. Αυτη, μόλις τον ειδε απο το παραθυρο, να ερχεται θυμωμενος, καταλαβε οτι το παρακανε και του ζητησε συγγνωμη.

Κι ο τσομπανος, αντιληφθηκε οτι οι υποχωρησεις του ανθρωπου, εχουν ορισμενα ορια.

Οι τρεις κλέφτες και το παιδί

Ζούσανε, σ' ένα δάσος, στα πολύ παλιά χρόνια, τρεις κλέφτες. Μαζί τους είχανε και ένα μικρό παιδί, που το μαθαίνανε να κλέβει ζώα από τους νοικοκυρραίους.

Οι κλέφτες κάθονταν κι έστελναν το παιδί με μια γλίτσα να κλέβει πρόβατα από τα κοπάδια. Όταν τέλειωνε η τροφή τους, το ξανάστελναν για κλέψιμο.

Ήρθε το φθινόπωρο κι οι κλέφτες δεν είχαν να φάνε. Σχεδιάσανε να κατεβούν στον κάμπο, να κλέψουν κανένα βόδι. Ήταν όμως δύσκολο να το καταφέρουνε, γιατί οι αγρότες χρησιμοποιούσανε τα βόδια για να οργώνουν τα χωράφια.

Για να τους ξεγελάσουν, ρίξανε μια τριχιά σ' ένα πλάτανο, είπανε στο παιδί να κάνει κούνια και να λέει συνέχεια: "Το θαύμα που είδα το Σάββατο, σ' ένα πλάτανο από κάτω, το ένα βόδι τρώει τ' άλλο".

Το Σάββατο, την ώρα που οι χωρικοί όργωναν τα χωράφια, ανέβηκε στη κούνια το παιδί, κι έλεγε συνέχεια ό,τι

του είπανε οι ληστές.

Μόλις οι αγρότες άκουσαν το άγνωστό τους παιδί να λέγει αυτά τα λόγια, αφήσανε το όργωμα και τρέξανε να το δούνε. Του κάνανε διάφορες ερωτήσεις: από πού είσαι, πώς σε λένε, ποιοί είναι οι γονείς σου και πολλά άλλα.

Το παιδί δεν απαντούσε σε τίποτα. Συνέχεια έλεγε: "Το θαύμα που είδα το Σάββατο, σ' ένα πλάτανο από κάτω, το ένα βόδι τρώει τ' άλλο".

Οι κλέφτες που ήταν κρυμμένοι πίσω από τα δέντρα, μόλις είδαν τον κόσμο που μαζεύτηκε γύρω από το παιδί, χωρίς να χάσουν καιρό πηγαίνουν σ' ένα ζευγάρι βόδια, παίρνουν το ένα, του κόβουν την ουρά και την βάζουν στο στόμα του άλλου βοδιού. Αυτό το έκαναν σε όλα τα ζευγάρια κι έφυγαν όσο πιο γρήγορα μπορούσαν.

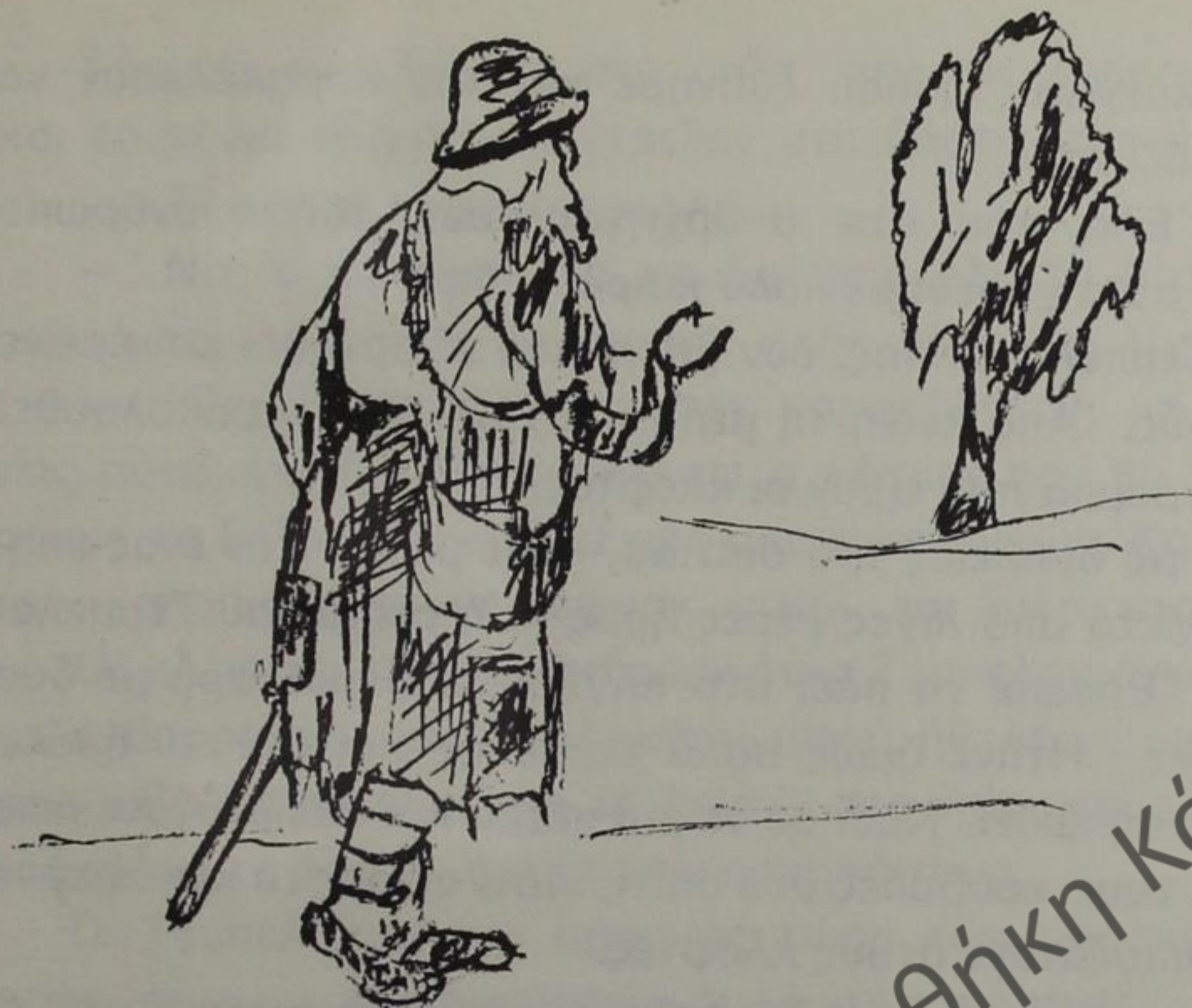
Οι αγρότες, αφού βαρέθηκαν να ακούνε το παιδί να τους λέγει τα ίδια και τα ίδια, και να μην απαντά σ' αυτά που του ρωτούσαν, το άφησαν και επέστρεψαν στις δουλειές τους.

Είδανε, όμως, με έκπληξη, ότι αντί για ζευγάρι είχε ο καθένας από ένα μόνο βόδι. Βλέποντας και την ουρά του βοδιού που χάθηκε, να βρίσκεται στο στόμα του άλλου, πίστεψαν ότι τόφαγε.

Άρχισαν να φωνάζουν: "Καλά έλεγε το παιδί, ότι το ένα βόδι τρώει τ' άλλο". Και για να μη φαγωθούν και τα άλλα βόδια μεταξύ τους, τα σφάξανε για να τους μείνει τουλάχιστο το κρέας.

Τρέξανε στον πλάτανο για να βρουν το παιδί. Αλλά, αυτό, μαζί με τους κλέφτες, ήταν κιόλας μακριά και όλοι μαζί πηγαίνανε στο λημέρι τους, τραγουδώντας χαρούμενοι για τα βόδια που κλέψανε.

Η μεγάλη περιέργεια που έδειξαν οι αγρότες, τους κατάστρεψε.

Ο Τεμπελογιάννης

Ζούσα σ' ένα χωριό ένας τεμπέλης, που τον λέγανε Τεμπελογιάννη. Δεν δούλευε. Όλη τη μέρα.. σκότωνε μύγες. Κάποτε σκότωσε με μιας σαράντα μύγες!

Παράγγειλε στο σιδεράδικο ένα σπαθί που έγραφε επάνω του: "Σαράντα καθιστός, και που να σηκωθώ και όρθιος".

Επειδή κανένας δεν τον αγαπούσε στο χωριό του, έφυγε και πήγε στο δάσος. Βρήκε εκεί ένα μεγάλο σπίτι, που έλειπαν οι νοικοκυραίοι του και τόνιξε στον ύπνο.

Σ' αυτό το σπίτι μένανε σαράντα κλέφτες, που γύρισαν σε λίγο. Μόλις τον είδαν που κοιμότανε, σκέφτηκαν να τον σκοτώσουν. Ο αρχηγός τους όμως σήκωσε το σπαθί και διάβασε δυνατά: "Σαράντα καθιστός, και που να σηκωθώ και όρθιος". Τρομάξανε όλοι τους!

— Όλοι, όλοι σαράντα είμαστε, είπανε. Καθιστός μπορεί να μας φάει όλους!

Περιμένανε, ώσπου ξύπνησε και τον παρακάλεσαν να μείνει μαζί τους.

— Έλα, του είπε ο αρχηγός τους, τέτοιο άνθρωπο σαν και σένα γυρεύαμε πολύ καιρό.

Ο Τεμπελογιάννης, δεν μπορούσε ν' αρνηθεί και έμεινε μ' αυτούς. Από κείνη τη μέρα υποχρεώθηκε να ακολουθεί το πρόγραμμα που είχαν οι κλέφτες.

Για τις δουλειές του σπιτιού, κάθε μέρα, ήταν ένας υπηρεσία. Μετά από λίγες μέρες ήρθε κι η σειρά του Τεμπελογιάννη. Έπρεπε να πάει στο πηγάδι να φέρει νερό με δυο κουβάδες. Ήτανε όμως πολύ τεμπέλης και δεν ήθελε να τους σηκώσει. Κάθησε σε μια πέτρα και σκεφτότανε πώς να πάει τους κουβάδες στο σπίτι, γιατί αν δεν τα κατάφερνε θα ντροπιαζότανε στους κλέφτες.

Πέρασαν ώρες, κι ο Τεμπελογιάννης ακόμα σκεφτότανε. Οι κλέφτες γυρίσανε στο σπίτι, δεν τον βρήκανε εκεί, είδαν ότι δεν υπάρχει νερό να πλυθούνε και πήγαν στη πηγή να δούν τι συμβαίνει.

— Τι κάθεις και σκέφτεσαι; τον ρώτησε ο αρχηγός. Γιατί δεν πήγες το νερό στο σπίτι;

— Σκέφτομαι, του λέει ο Τεμπελογιάννης, για να μη κουβαλάμε κάθε μέρα νερό, να κουβαλήσω μια και καλή όλο το πηγάδι στο σπίτι μας.

— Άμάν, όχι, είπαν οι κλέφτες. Άν το κάνεις αυτό, θα μείνουν χωρίς νερό οι χωρικοί, και θα τα βάλουν μαζί μας. Και για να τον καλοπιάσουν, πήραν αυτοί τους κουβάδες και τους πήγαν στο σπίτι τους.

Πέρασαν μέρες, κι ήρθε η σειρά του Τεμπελογιάννη να κουβαλήσει ξύλα από το δάσος, για την φωτιά στο τζάκι. Πήγε στο δάσος κι επειδή δεν μπορούσε να τα σηκώσει, ξάπλωσε κάτω από ένα δέντρο κι αποκοιμήθηκε.

Γύρισαν οι κλέφτες στο σπίτι, δεν τον βρήκαν, είδαν και το τζάκι σβηστό, κι έτρεξαν στο δάσος να τον βρουν.

— Τί κάνεις εκεί; τόν ρώτησαν.

— Να, σκέφτομαι, να κουβαλήσω όλο το δάσος στο σπίτι μας, για να μη ερχόμαστε κάθε μέρα για λίγα ξύλα.

— Όχι Τεμπελογιάννη, τον παρακάλεσαν, μη το κάνεις αυτό, γιατί θα αγανακτήσει ο κόσμος που θα του πάρουμε τα ξύλα του, και θα μας σκοτώσει όλους. Και για να τον καλοπιάσουν, μετέφεραν αυτοί τα ξύλα στο σπίτι.

Οι κλέφτες, επειδή πίστεψαν ότι ο Τεμπελογιάννης ήταν πολύ θαρραλέος και παλληκάρι, αφού ήθελε τη μια φορά να κουβαλήσει ολόκληρο το πηγάδι στο σπίτι, και την άλλη ολόκληρο το δάσος, τον έκαναν αρχηγό τους.

Ο Τεμπελογιάννης, αρχηγός τώρα των σαράντα κλεφτών, τους συγκέντρωσε στην αυλή και τους είπε:

— Θα πάτε να κλέψετε όλο το αλεύρι του μυλωνά και θα το φέρετε εδώ. Αν δεν βρω το βράδυ αλεύρι, θα σας σκοτώσω όλους.

Οι κλέφτες φοβήθηκαν που τον είδαν έτσι άγριο, και τραβήξαν γρήγορα - γρήγορα για τον μύλο. Στο δρόμο συναντήσανε τον παπά του χωριού, που μόλις τους είδε στενοχωρημένους, τους ρώτησε:

— Πού πάτε, έτσι στενοχωρημένοι;

— Μας διάταξε ο Τεμπελογιάννης να κλέψουμε όλο το αλεύρι του μυλωνά, του είπαν. Άμα δεν το κάνουμε θα μας σκοτώσει όλους.

Μόλις ο παπάς κατάλαβε ποιός είναι ο Τεμπελογιάννης, τους διηγήθηκε την ιστορία του.

— Δεν ντρέπεστε, να σας διατάζει ένας τιποτένιος άνθρωπος, τους είπε.

Οι κλέφτες, θυμωμένοι, γύρισαν στο σπίτι να βρουν τον

Τεμπελογιάννη να τον τιμωρήσουν αυστηρά. Αυτός μόλις τους είδε να έρχονται θυμωμένοι, κατάλαβε ότι έμαθαν την αλήθεια γι' αυτόν. Κλείδωσε την πόρτα από μέσα και την κτυπούσε φωνάζοντας.

— Αφήστε να τους σφάξω όλους, δεν τους λυπάμαι καθόλου!

Οι κλέφτες μόλις το άκουσαν, φοβήθηκαν γιατί σκέφτηκαν μήπως έκανε λάθος ο παπάς. Γι' αυτό, γύρισαν πίσω στο χωριό, έκαψαν το σπίτι του παπά επειδή δήθεν πρόσβαλε τον αρχηγό τους, έκλεψαν το αλεύρι του μυλωνά και γύρισαν πίσω στο δάσος. Περίμεναν να δουν τον Τεμπελογιάννη χαρούμενο, αφού έκτέλεσαν τις διαταγές του.

Αλλά ο Τεμπελογιάννης είχε γίνει άφαντος. Κατάλαβε ότι μπορεί να ξεγελάσει τους ανθρώπους μια ή δυο φορές, αλλά έρχεται η στιγμή που θα τον καταλάβουν, κι αλλοίμονό του. Γι' αυτό προτίμησε να φύγει όσο πιο μακριά μπορούσε.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιας

Ο ασπροπρόσωπος

Ένας τσέλιγγας, με χίλια πρόβατα και πολλούς τσομπάνους, ζούσε ευτυχισμένος στο χωριό του. Μια μέρα η γυναίκα του, του λέγει:

— Άντρα μου, έχουμε τόσα πλούτη, κι ακόμα δεν ταξιδέψαμε μακρύτερα από την πολιτεία.

— Και τί θέλεις να κάνουμε; ρώτησε ο τσέλιγγας.

— Να φύγουμε μακριά. Να δούμε κι άλλα μέρη. Τα πρόβατα θα τα προσέχουν οι τσομπάνοι.

Ο τσέλιγγας, φώναξε τον καλύτερο τσομπάνο του και του είπε:

— Θα πάρω την οικογένειά μου και θα λείπω για τρία χρόνια. Σου παραδίνω χίλια πρόβατα. Όταν ξανάρθω να τα βρω τριπλάσια. Θέλω να βγεις ασπροπρόσωπος.

— Μη στενοχωριέσαι αφεντικό, του απαντάει ο τσομπάνος. Βασίσου σε μένα. Θα βγω ασπροπρόσωπος.

Έφυγε ο τσέλιγγας κι ο τσομπάνος άρχισε να βάζει μαχαίρι στα πρόβατα. Κόψε και φάγε, αυτός κι οι φίλοι του, πάνε τα πρόβατα.

Πέρασαν τα τρία χρόνια και γύρισε τ' αφεντικό. Ο τσομπάνος του πρόσφερε πλούσιο τραπέζι. Δεν έλειπε ούτε το γιαούρτι, που τόσο αγαπούσε ο τσέλιγγας.

Φάγανε, ήπιανε, γλεντήσανε. Ο τσέλιγγας διηγήθηκε πώς πέρασαν όλα αυτά τα χρόνια. Κι αφού τέλειωσαν οι κουβέντες, ήρθε η ώρα να συζητήσουνε και για τις δουλειές:

— Πιστεύω να τα βρω τριπλάσια τα πρόβατα, είπε ο τσέλιγγας.

— Τι να σου πω αφεντικό, απαντά ο τσομπάνος. Την πρώτη χρονιά τάπιασε ευλογία. Ψοφούσανε το ένα μετά το άλλο. Την δεύτερη χρονιά τάπιασε διάρροια. Την τρίτη, όσα μείνανε, τάφαγαν οι λύκοι. Έκανα ό,τι μπορούσα, αλλά δεν έμεινε ούτε ένα.

Ο τσέλιγγας κόντεψε να πάθει συγκοπή. Μόλις συνήλθε λίγο, άρπαξε το πιάτο με το γιούρτι που βρήκε μπροστά του και το πέταξε στα μούτρα του τσομπάνου. Αυτός γρήγορα - γρήγορα, βγήκε από το δωμάτιο. Στην πόρτα, είδε το πρόσωπό του στον καθρέφτη. Ήταν κάτασπρο απ' το γιαούρτι.

— Δόξα σοι ο Θεός, είπε κι έκανε το σταυρό του. Πάλι βγήκα... ασπροπρόσωπος!

Ο τσέλιγγας κι ο τσομπάνος

Ένας τσέλιγγας είχε πολλά πρόβατα. Κάθε χρόνο έψαχνε για άλλο τσομπάνο, γιατί ήταν πολύ τσιγκούνης. Έδινε στον τσομπάνο να τρώει όλο τον χρόνο ψωμί και κρεμμύδι. Και για αμοιβή, του έλεγε, να πετάξει όσα πρόβατα μπορούσε πάνω από το φράχτη του μαντριού, και να τὰ πάρει για δικά του. Άλλά ο φράχτης είχε δυόμισυ μέτρα ύψος κι ο τσομπάνος, που έτρωγε συνέχεια ψωμί και κρεμμύδι, ήταν πολύ αδύναμος για να καταφέρει να σηκώσει και να πετάξει τόσο ψηλά τα πρόβατα.

Αν διαμαρτυρόταν, γιατί δεν πληρώθηκε, ο τσέλιγγας του έλεγε, ότι έτσι συμφώνησαν, έτσι έπρεπε να γίνει.

Έφευγε ο τσομπάνος, χωρίς να πληρωθεί για τη δουλειά του. Κι ο τσιγκούνης τσέλιγγας, έτριβε τα χέρια του απ' την χαρά του, κι έψαχνε να βρει άλλον τσομπάνο με την ίδια συμφωνία.

Αυτό κράτησε πολλά χρόνια. Κάποτε όμως πήγε να πιάνει δουλειά ένας θαρραλέος κι έξυπνος τσομπάνος. Ο τσέλιγγας του είπε τη συμφωνία που έπρεπε να κάνουν κι ο τσομπάνος δέχτηκε.

— Τί νά κάνω, του είπε. Έχω ανάγκη να δουλέψω. Θα

μου δίνεις όμως αντί ψωμί και κρεμμύδι, ψωμί και σκόρδο.

Ο τσέλιγγας σκέφτηκε, τί κρεμμύδι, τί σκόρδο, το ίδιο είναι και συμφώνησε.

Ο τσομπάνος όμως, κάθε πρωί έπαιρνε τα πρόβατα μακριά από το μαντρί για να βοσκήσουν, εκεί που δεν μπορούσε να τον δει ο τσέλιγγας. Κι αφού έτρωγε το σκόρδο και το ψωμί, έπινε και πολύ γάλα από τα πρόβατα.

Οι μέρες περνούσαν. Ο τσομπάνος αντί να αδυνατίζει, δυνάμωνε. Ο τσέλιγγας όμως δεν κατάλαβε τίποτε.

Τέλειωσε η χρονιά και ήρθε η ώρα της πληρωμής.

— Αφεντικό, ισχύει η συμφωνία μας; ρώτησε ο τσομπάνος.

— Η συμφωνία είναι συμφωνία, απάντησε ο τσέλιγγας.

Πήγαν στο μαντρί. Μαζί τους ήρθε κι όλο το χωριό για να δει αν αυτός ο τσομπάνος θα τα καταφέρει καλύτερα από τους άλλους, που έφευγαν απλήρωτοι.

Ο τσομπάνος έβαλε όλη τη δύναμή του, άρπαξε το κριάρι και το πέταξε από τον φράχτη. Κουράστηκε πολύ, αλλά δεν χρειάστηκε να σηκώσει άλλο πρόβατο. Γιατί αυτά, που ακολουθούν πάντοτε το κριάρι, μόλις το είδαν έξω από το φράχτη, άρχισαν να πηδάνε μόνα τους. Ο τσομπάνος απλώς τα βοηθούσε, σκουντώντας τα λίγο.

Σε λίγη ώρα, δεν είχε μείνει κανένα πρόβατο στο μαντρί. Ο τσέλιγγας κι η γυναίκα του, δεν μπορούσαν να το πιστέψουν. Τόσα χρόνια κορόϊδευαν τους άλλους, τώρα όμως χάσανε όλο το βιός τους. Οι χωρικοί που παρακολουθούσαν, γελούσαν με το πάθημα του τσέλιγγα.

Ο τσομπάνος, χαιρέτησε το τσέλιγγα και τους χωρικούς, πήρε το κοπάδι και τράβηξε για το χωριό του. Ο τσέλιγγας κι η γυναίκα του έμειναν μόνοι. Ακόμα και το σκυλί τους, ακολούθησε το κοπάδι, και τους εγκατάλειψε.

Οι τρεις αδερφές

Σ' ένα σπιτάκι στο δάσος ζούσανε τρεις αδερφές. Η μικρότερη ήτανε πιο όμορφη και καλύτερη από τις άλλες. Οι μεγαλύτερες την ζηλεύανε και θέλανε να την ξεκάνουν.

Κάποια μέρα, τρία αδέρφια, πήγανε να κυνηγήσουνε στο δάσος, τις είδαν και τις αγάπησαν.

Επειδή ο πατέρας των κοριτσιών δεν τις άφηνε να φύγουν, τα αγόρια αποφάσισαν να τις κλέψουν. Οι αδερφές ετοιμάστηκαν. Ήταν εύκολο να τις ξεχωρίσουν, γιατί κάθε μια είχε και ένα σημάδι στο μέτωπο. Η πρώτη είχε ένα άστρο, η δεύτερη το φεγγάρι και η τρίτη — η ομορφότερη — τον ήλιο.

Το βράδυ, όταν όλοι πήγαν να κοιμηθούν, οι δυο μεγαλύτερες αδερφές δεν έσβησαν τη λάμπα στο δωμάτιό τους, για να τις βρουν ευκολότερα τα παλληκάρια. Την τρίτη,

που δεν της εξήγησαν οι άλλες κι έσβησε τη λάμπα, ο μικρότερος αδερφός πολύ δυσκολεύτηκε να την βρει.

Τελικά, κατάφεραν να πάρουν και τις τρεις και να τις πάνε στο δικό τους σπίτι.

Δεν πρόφθασαν όμως ούτε να ξεκουραστούν, και τους ειδοποίησαν ότι πρέπει να φύγουν γρήγορα για να παρουσιαστούν στο στρατό. Έτσι, οι τρεις αδερφές μείνανε μόνες.

Βρήκαν τότε ευκαιρία οι δυο μεγαλύτερες, να πραγματοποιήσουν τα σχέδιά τους. Να ξεκάνουν δηλαδή την μικρότερη, που την ζηλεύανε επειδή ήταν πολύ όμορφη.

Δεν της έδιναν να φάγει, παρά ένα κομμάτι ψωμί, και την έβαζαν να κοιμάται με τις κόττες. Η μικρή πολύ υπόφερε. Κρύωσε στο κοτέτσι και βογγούσε συνέχεια. Μια μέρα την έρριξαν σ' ένα μεγάλο βαρέλι κρασί για να πεθάνει. Μόλις κατάφερε να σωθεί.

Κάποτε γύρισαν τα παλληκάρια.

— Πού είναι η γυναίκα μου; ρώτησε ο μικρότερος.

— Πάει αυτή, τρελλάθηκε, του είπαν. Κοιμάτε με τις κόττες, κι είναι γεμάτη ψείρες.

Έτρεξε γρήγορα το παλληκάρι στο κοτέτσι κι απόρησε που είδε τη γυναίκα του σ' αυτά τα χάλια. Το κορίτσι δεν είπε στον άντρα του, ότι οι αδερφές της την βασάνιζαν, για αυτό ο άντρας της πίστεψε ότι πραγματικά τρελλάθηκε. Ντρεπόταν να λέγει στον κόσμο ότι την έχει γυναίκα του. Γι' αυτό αποφάσισε να την ξεφορτωθεί.

— Γέμισε ένα καλάθι με τρόφιμα, της είπε μια μέρα, και ετοιμάσου να πάμε στους γονείς σου.

Ξεκίνησαν, κι όταν έφτασαν σ' ένα γκρεμό, έρριξε κάτω ο άντρας το μπουκάλι με το κρασί.

— Ωχ, τι έπαθα, είπε. Έπεσε το μπουκάλι στον γκρεμό. Ποιός θα πάει να το πάρει;

— Θα πάω εγώ άντρα μου, είπε το κορίτσι, και κατέβηκε προσεχτικά στο βάθος του γκρεμού.

Ο άντρας της έλπιζε ότι δεν θα μπορέσει να ξανανεβεί, κι έτσι θα γλύτωνε απ' αυτήν.

Αλλά το κορίτσι, με μεγάλη δυσκολία και χίλιους κινδύνους, κατόρθωσε να βγει από τη χαράδρα. Ο άντρας της στενοχωρέθηκε, που δεν πραγματοποιήθηκαν τα σχέδιά του.

Προχώρησαν αρκετά, κι έφτασαν σ' ένα μεγαλύτερο γκρεμό. Ρίχνει ο άντρας με τρόπο το ψωμί.

— Μου έπεσε το ψωμί στο γκρεμό, είπε. Τι θα πάμε τώρα στους γονείς σου;

— Μη στενοχωριέσαι άντρα μου, είπε πάλι το κορίτσι. Θα κατέβω να το πάρω.

Επειδή η χαράδρα ήταν πολύ βαθειά, έδεσε μια τριχιά στη μέση της, κι άρχισε να κατεβαίνει σιγά - σιγά. Το άλλο άκρο της τριχιάς το κρατούσε ο άντρας της. Και μόλις το κορίτσι έφτασε κάτω, αφήνει ο άντρας την τριχιά να πέσει κάτω κι αυτή. Τώρα ήταν βέβαιος, πως με κανένα τρόπο δεν θα μπορούσε να ανέβει η γυναίκα του από κει κάτω. Γύρισε χαρούμενος στο σπίτι του, επειδή νόμιζε ότι γλύτωσε από την τρελλή, και δεν θα τον κοροϊδεύει ο κόσμος.

Το κορίτσι όμως, δεν κάθησε με σταυρωμένα χέρια. Με πολλές προσπάθειες, ανέβαινε τα βράχια. Όλη τη νύκτα αγωνιζόταν και το πρωί τα κατάφερε. Κάθησε κουρασμένη και καταϊδρωμένη κάτω από μια οξυά. Ήταν απογοητευμένη και έκλαιγε. Κανένας δεν την ήθελε. Ούτε οι αδερφές της, αλλά ούτε κι ο άντρας της. Δεν ήξερε τι να κάνει. Πεινούσε και κρύωνε. Κανείς δεν την λυπόταν.

— Τι να κάνω Θεέ μου!, έλεγε. Να μπορούσα κάπου να ζεσταθώ.

Η οξυά που την άκουγε, την λυπήθηκε. Άνοιξε τον κορμό της και της είπε:

— Έλα! έλα μέσα μου να ζεσταθείς και να ξαποστάσεις.

Κρύφθηκε μέσα στην οξυά. Εκεί ήταν τώρα το σπίτι της. Κάθε μέρα έτρωγε κι ένα κομμάτι απ' το ψωμί, που είχε πάρει από τον γκρεμό.

Μια μέρα σκότωσε ένα φίδι, που ήθελε να τσιμπήσει την ελαφίνα. Αυτή την ευχαρίστησε και της έδινε το γάλα της. Μάζευε ρίζες και χόρτα, και έτρωγε κι απ' αυτά. Έτσι ζούσε το κορίτσι, για πολλά χρόνια.

Κάποτε, πέρασε από κει ο άντρας της με άλλους κυνηγούς, για να κυνηγήσουν. Είδε την γυναίκα να αρμέγει την ελαφίνα, και την γνώρισε. Ήταν τώρα ομορφότερη κι από πρώτα. Έτρεξε κοντά της. Ντραπήκε πάρα πολύ για όσα της έκανε.

— Συγχώρα με, της έλεγε. Δεν έπρεπε να πιστέψω τις αδερφές σου, ούτε να φερθώ τόσο σκληρά κι απάνθρωπα. Συγχώρα με.

Το κορίτσι, που τον αγαπούσε ακόμα, έκλαιγε κι αυτό από την χαρά του. Του διηγήθηκε όσα τράβηξε. Ο άντρας την πήρε στην αγκαλιά του και της χαϊδεύε τρυφερά τα μαλλιά.

— Πάμε γρήγορα στο σπίτι μας. Θα διώξουμε τις αδερφές σου και θα ζήσουμε από δω και πέρα ευτυχισμένοι.

Πραγματικά, έτσι έγινε. Το σπίτι τους ξανάγινε χαρούμενο. Έκαναν κι ένα γλέντι με πολλούς καλεσμένους, που ακόμα μέχρι σήμερα έχουνε να λένε στην περιοχή.

Να σε φυλάξει ο Θεός από ανάποδο άνθρωπο

Ένας άντρας είχε μια γυναίκα γκρινιέρα, που δεν τον άφηνε ήσυχο. Από τότε που παντρεύτηκαν, δεν είδε άσπρη μέρα, όλο γκρινιαζε.

— Έ! γυναίκα, δεν υποφέρεσαι, της λέγει μια μέρα. Θα πάρω τα μάτια μου, να φύγω από σένα.

Έτσι και έγινε. Στο δρόμο που πήγαινε τον αντικρύζει ένας καβαλλάρης και τον ρωτάει:

— Πού πας πατριώτη;

— Φεύγω για την πόλη και πίσω δεν ξαναγυρνώ.

— Τι έπαθες;

— Ά! το δικό μου χάλι δεν λέγεται.

— Πες μου, επέμενε ο καβαλλάρης. Τι είναι αυτό που δεν μπορείς να μου πεις;

— Να, φεύγω εξαιτίας της γυναίκας μου. Από τότε που την πήρα, όλο γκρινιάζει.

Ο καβαλλάρης άρχισε να γελάει δυνατά:

— Χα, χα, χα! Τί καμώματα είναι αυτά. Ακούς εκεί να φύγει από το σπίτι του, εξαιτίας της γυναίκας του!...

— Μη γελάς πατριώτη, του λέγει ο άντρας. Ο Θεός να σε φυλάγει από ανάποδο άνθρωπο. Δεν ξέρεις τί τράβηξα.

Ο καβαλλάρης γελούσε συνέχεια. Ὁ άντρας τού λέγει:

— Επειδή είμαι κουρασμένος, μπορείς να μου δώσεις τὸ ἄλογό σου, να πάω μέχρι τὸ χάνι; Ὄταν θάρθεις και σὺ θα το πάρεις!

Συμφώνησε ο καβαλλάρης, κι ο άντρας ἐφυγε καλπάζοντας. Ἐφθασε στο χάνι κι ἐπέσε να κοιμηθεί. Μετά από λίγο ἐφθασε κι ο καβαλλάρης. Πήγε στο χανιτζή και του ζήτησε το ἄλογο.

— Δώσε μου το ἄλογο, πού ἔφερε ο φίλος μου, του εἶπε.

— Ποιό ἄλογο; τον ρώτησε ο χανιτζής. Μοῦ ἔδωσες ἐμένα κανένα ἄλογο; Εξηγήσου με τὸ φίλο σου και ξαναέλα.

Ο καβαλλάρης πηγαίνει στο δωμάτιο του φίλου του και τον ξυπνάει.

— Θέλω να μου δώσεις τον ἄλογό μου.

— Ποιό ἄλογο; του λέει κι ο φίλος του. Μοῦ ἔδωσες κανένα ἄλογο;

— Ο καβαλλάρης σωριάστηκε σε μια καρέκλα. Ἐκανε στο σταυρό του και εἶπε:

— Ἐμπλεξα φαίνεται με τρελλό. Ο Θεός να σε φυλάγει αν μπλέξεις με τέτοιο άνθρωπο!

Ο φίλος του γέλασε τότε, και πλησίασε τον στεναχωρημένο καβαλλάρη.

— Τώρα ἦρθες στα δικά μου. Θυμάσαι που γελούσες ὅταν σου ἔλεγα ὅτι δε μπορῶ ν' αντέξω την ανάποδη γυναίκα μου; Να τώρα, που και συ κατάλαβες τον πόνο μου.

— Και βέβαια τον κατάλαβα!

Το παιδί του παπά

Σ' ένα χωριό ζούσε ένας παπάς με την παπαδιά του. Είχαν κι ένα παιδί που τόλεγαν Γιάννη. Ήταν πολύ γερό κι όμορφο.

Κάποτε στο σχολείο του από παρεξήγηση χτύπησε τον δάσκαλό του. Γι' αυτό και τοδιωξαν απ' το σχολείο. Πήγε σπίτι του στεναχωρημένο κι είπε στους γονείς του ότι θα φύγει απ' το χωριό, μετά απ' όσα έγιναν. Οι γονείς του προσπάθησαν να το μεταπείσουν. Δεν τα κατάφεραν.

— Εγώ γεννήθηκα για ν' αγωνίζομαι, τους είπε. Δεν μπορώ τώρα να κάθομαι με σταυρωμένα χέρια.

— Παιδί μου, μονάχα εσένα έχουμε. Πού θα μας αφήσεις; τον παρακαλούσε η μητέρα του.

Αλλά το παιδί το είχε πάρει απόφασι να φύγει.

— Κοιτάξτε, είπε και έβγαλε το δαχτυλίδι από το χέρι του. Το ρίχνω στη σκεπή του σπιτιού. Άμα σκουριάσει, τότε θα καταλάβετε ότι δεν θα ζω.

Έφυγε το παιδί. Ο παπάς κι η παπαδιά κάθε μέρα ανέβαιναν με μια σκάλα στη σκεπή για να δουν το δαχτυλίδι. Αυτό έλαμπε από τόν ήλιο, κι εκείνοι χαιρόντουσαν,

που το παιδί τους ήταν ζωντανό.

Ο Γιάννης φεύγοντας πήρε μαζί ένα μαχαίρι για την προστασία του. Περπάτησε, περπάτησε μέρες και νύχτες ολόκληρες. Μετά από πολύ δρόμο μπήκε σ' ένα πυκνό δάσος, που τα πεύκα του και τα έλατα έφταναν στον ουρανό. Μπροστά του ήταν ένα τρίστρατο.

Μια ταμπέλλα στον πρώτο δρόμο έγραφε: "Πας και γυρνάς". Στο άλλο δρόμο: "Πας και γυρνάς ύστερα από πολύ καιρό". Στόν τρίτο δρόμο, τέλος: "Πας και δεν γυρνάς".

Ο Γιάννης κάθησε και σκέφτηκε για λίγο, ποιο δρόμο να πάρει. Αποφάσισε να ακολουθήσει τον τρίτο δρόμο. "Θα πάρω τον τρίτο δρόμο, είπε μέσα του, που σίγουρα δεν τον γνώρισε κανείς. Είμαι παλληκάρι, και θα τα καταφέρω να γυρίσω". Και ξεκίνησε.

Μετά από λίγο, εμφανίζεται μπροστά του ένας πελώριος δράκος με εννιά κεφάλια.

- Πως σε λένε, τον ρωτάει.
- Γιάννη, απάντησε το παλληκάρι.
- Τι δουλειά έχεις εδώ πέρα;
- Πάω να γνωρίσω τον πιο πέρα κόσμο.
- Από 'δώ δεν πέρασε ούτε πουλί και θέλεις να περάσεις εσύ; του λέγει ο δράκος και χύμηξε να τον σπαράξει.

Το παιδί αντιστάθηκε ηρωικά. Με το μαχαίρι του έκοβε ένα - ένα τα κεφάλια, ώσπου έκοψε και το τελευταίο. Πάει ο δράκος.

Προχώρησε πιο βαθειά στο δάσος. Συνάντησε δυο άρκουδες, άγριες και φοβερές. Όρμηξε επάνω τους και τις σκότωσε και τις δυο.

Λίγο πιο πέρα ήταν μια λίμνη, γεμάτη με κροκόδειλους. Ο Γιάννης, παρόλο που ήταν μούσκεμα στον ιδρώτα και εξαντλημένος από την κούραση, αγωνίσθηκε μαζί τους

ώσπου δεν έμεινε κανένας κροκόδειλος ζωντανός.

Όσο προχωρούσε, τόσο περισσότερες δυσκολίες συναντούσε. Πίσω άφηνε σκοτωμένα θηρία, που δεν ήθελαν να τον αφήσουν να περάσει. Στο τέλος του δρόμου βρίσκει ένα φίδι με εικοσιτρία κεφάλια. Άρχισε μεγάλη μάχη με το θηριό. Έκοβε το ένα κεφάλι και έβγαιναν από κεί αγριάνθρωποι. Πήγαινε να τους σκοτώσει, ορμούσε πάνω του το φίδι. Έκοβε μερικά κεφάλια απ' αυτό, έβγαιναν πιο πολλοί αγριάνθρωποι.

Ο αγώνας ήταν δύσκολος. Κατάφερε τελικά να κόψει και το τελευταίο κεφάλι του φιδιού. Τότε εμφανίστηκαν μπροστά του χιλιάδες αγριάνθρωποι. Ο Γιάννης, με τα ηρωικά του κατωρθώματα, είχε τόσο εξαντληθεί που ούτε το μαχαίρι του δεν μπορούσε να σηκώσει. Έτσι δεν μπόρεσε άλλο να αντισταθεί. Έπεσαν πάνω του οι αγριάνθρωποι και τον σκότωσαν.

Την άλλη μέρα ο παπάς κι η παπαδιά που ανέβηκαν στην σκεπή, είδαν το δαχτυλίδι σκουριασμένο. Κατάλαβαν ότι το παιδί τους δεν ζει πια. Ξεκίνησαν να το βρουν.

Μπήκαν στο δάσος κι έφτασαν στο τρίστρατο. Ο παπάς κατάλαβε ότι ο Γιάννη ακολούθησε τον τρίτο δρόμο. Αυτόν πήραν κι οι ίδιοι.

Συνάντησαν τον σκοτωμένο δράκο. "Κύτταξε, λέει ο παπάς την παπαδιά, τί παλληκάρι ήταν το παιδί μας, που σκότωσε τέτοιο θηριό". Πήγαν πιο πέρα, είδαν νεκρές τις αρκούδες. "Είμαι περήφανη, είπε η μάνα του, που γέννησα τέτοιο παλληκάρι. Άλλο σαν κι αυτό, δεν είδε ο κόσμος".

Πέρασαν από τη λίμνη με τους κροκόδειλους. Παντού σκοτωμένα θηριά. Όσπου έφτασαν στους αγριάνθρωπους. Ο πατέρας του κατάλαβε: "Εδώ γυναίκα χάθηκε το παιδί

μας", της είπε. Ψάξανε, ψάξανε, ώσπου στο τέλος το βρήκανε.

Ήταν ξαπλωμένο δίπλα σε μια πηγή. Πήγαν κοντά του για να το κλάψουν. Από την πηγή ακούστηκε μια φωνή: "Τέτοιο παλληκάρι, δεν πρέπει να πεθάνει τόσο νέο. Πάρτε από το νερό μου και ραντίστε το".

Γέμισαν τις χούφτες τους, ο παπάς κι η παπαδιά, με το νερό της πηγής και ράντισαν το παιδί τους. Ήταν το "αθάνατο νερό". Ο Γιάννης άνοιξε σε λίγο τα μάτια του, ξαναζωντάνεψε.

Αγκαλιάστηκαν χαρούμενοι και γύρισαν για το σπίτι τους. Οι καμπάνες των χωριών, απ' όπου περνούσανε, χτυπούσανε χαρούμενες.

— "Τό παιδί ξαναζωντάνεψε, έλεγαν χαρούμενοι οι χωρικοί. Έτσι έπρεπε, γιατί τα παλληκάρια που κάνουν τέτοια κατορθώματα, δεν πεθαίνουν ποτέ".

Ο πετεινός κι η κόττα

Μια φορά κι έναν καιρό ζούσε ένας γέρος και μια γριά. Όλο τους το βιος ήταν μια κόττα κι ένας πετεινός. Ζούσανε φτωχικά, κι η γριά όλο γκρίνιαζε. Από τότε που παντρεύθηκαν, μέχρι τα γεράματα τους, τούλεγε, τούλεγε συνέχεια.

— Γριά δεν υποφέρεσαι, της λέγει ο γέρος μια μέρα. Όλο γκρίνια είσαι. Καλύτερα να ζούμε χωριστά, να ησυχάσεις και συ, να ησυχάσω και γώ.

Αποφάσισαν να χωρίσουν το σπίτι τους στη μέση κι ο καθένας να μένει στο δικό του μέρος. Πρώτα όμως, θέλησαν να χωρίσουν τήν περιουσία τους!

— Εγώ θα πάρω την κόττα και συ τον πετεινό, είπε η γριά.

— Σύμφωνα. Ό,τι θέλει η αφεντιά σου.

Η γριά ήταν χαρούμενη. Πίστευε ότι κοροϊδεψε τον γέρο.

— Η κόττα μου, έλεγε μέσα της, θα μου κάνει αυγά, και θάχω να φάω. Ενώ ο πετεινός του γέρου, θα του κάνει κουτσουλιές! Και γελούσε απ' την χαρά της.

Πραγματικά κάθε μέρα η κόττα έκανε κι από ένα αυγό, που τότε τρώγε η γριά. Ο γέρος, πήγε και της ζήτησε να δώσει και σ' αυτόν ένα, αλλά η γριά τον αποπήρε: "Φάε τις κουτσουλιές του πετεινού σου".

Γύρισε ο γέρος στενοχωρημένος στο δωμάτιό του. Τον είδε ο πετεινός και ρώτησε:

— Γιατί στενοχωριέσαι αφεντικό;

— Πώς να μη στεναχωριέμαι, αφού η κόττα δίνει κάθε μέρα στη γριά και ένα αυγό; Εσύ τι μου δίνεις;

Ο πετεινός το πήρε κατάκαρδα.

— Θα πάω και 'γω να σου φέρω λίρες;

— Και πώς θα μου φέρεις εσύ λίρες;

Ο πετεινός δεν απάντησε. Πήρε δρόμο και τράβηξε για το παλάτι του βασιληά. Ο δρόμος ήταν μακρύς και δύσκολος. Μια αλεπού που συνάντησε στον δρόμο, τον ρώτησε:

— Που πας πετεινέ από δω;

— Πάω στο παλάτι του βασιληά.

— Μόνο άμα σ' αφήσω εγώ, τότε θα προχωρήσεις πιο πέρα.

Θα μ' αφήσεις, έλεγε ο ένας. Όχι δεν σ' αφήνω έλεγε η άλλη, με τα πολλά γνωρίστηκαν κι έκαναν παρέα. Ο πετεινός πρότεινε στην αλεπού να πάνε να ψαρέψουν για να φάνε. Η αλεπού δέχτηκε.

Πήγαν στη λίμνη. Δεν είχαν όμως αγκίστρι, γι αυτό κι ο πετεινός έπεισε την αλεπού να βάλει την ουρά της στο νερό, μήπως και τσιμπήσει κανένα ψάρι. Τόκανε η αλεπού αλλά το νερό πάγωσε, έσφιξε την ουρά της αλεπούς, κι αυτή έμεινε φυλακισμένη. Ο δρόμος τώρα ήταν ανοιχτός

για τόν πετεινό. Συνέχισε να βαδίζει.

Προχωρώντας. Είπτε νερό από ένα ποταμάκι, και γέμισε και την κοιλιά του μ' όσο νερό μπορούσε μήπως του χρειαστεί στο δρόμο.

Έφτασε τελικά στο παλάτι του βασιληά, που ήταν μέσα στο δάσος. Ανέβηκε σ' ένα δέντρο, κι άρχισε να φωνάζει:

— Κουκουρίκου, κουκουρίκου. Φτύνω του βασιληά τα γένια και της βασίλισσα την ποδιά.

Τ' άκουσαν οι υπηρέτες κι ενημέρωσαν τον βασιληά. Αυτό, κι αυτό βασιληά μας. Ο βασιληάς νευρίασε κι έδωσε διαταγή να πιάσουν τον πετεινό και να τον ρίξουν στον φούρνο. Έτσι κι έγινε.

Ο πετεινός πούχε γεμάτη την κοιλιά του με νερό, χύνει στο φούρνο το νερό κι η φωτιά έσβυσε. Πετάχτηκε έξω και ξανανέβηκε στο δέντρο.

— Κουκουρίκου, κουκουρίκου, συνέχισε. Φτύνω τα γένια του βασιληά και της βασίλισσας την ποδιά.

Ο βασιληάς που τάκουσε ο ίδιος αυτή την φορά, θύμωσε πολύ. Θύμωσε και με τους υπηρέτες του που δέν μπόρεσαν να ψήσουν ένα πετεινό. Γι αυτό πήγε μόνος του και τον ξανάπιασε.

Για να γλυτώσει απ' αυτόν, τόν έρριξε σ' ένα σκοτεινό δωμάτιο, που το κλειδί τόχε μόνο αυτός. Ήταν το δωμάτιο με τους θησαυρούς.

Ο πετεινός, κατάπιε όλες τις λίρες. Όταν την άλλη μέρα άνοιξε ο βασιληάς την πόρτα για να δει τι γίνεται, ο πετεινός με την κοιλιά φουσκωμένη ήταν ξαπλωμένος στο πάτωμα κι έκανε τον πεθαμένο. Ο βασιληάς το πίστεψε, γιατί νόμισε ότι η κοιλιά του πετεινού φούσκωσε από κάποια αρρώστεια. Γι αυτό τόν πέταξε στο δρόμο, χαρούμενος που γλύτωσε από τις βρισιές του πετεινού.

Ἄλλο που δεν ἠθελε ο πετεινός. Ἄρχισε να τρέχει προς το χωριό του. Στο δρόμο τούπεσε μια λίρα, την βρήκαν οι υπηρέτες και την πήγαν στον βασιληά. Ἐτρεξε αυτός στο δωμάτιο με τον θησαυρό, κι ἔπεσε λιπόθυμος. Ούτε μια λίρα δεν υπήρχε μέσα.

— Τρέξτε γρήγορα να πιάσετε τον πετεινό, διάταξε.

Ἦταν ὅμως αργά. Ο πετεινός εἶχε φτάσει κιόλας στο γέροαφεντικό του. Αὐτός χάρηκε που τον εἶδε. Απόρησε ὅμως ὅταν ἄκουσε τον πετεινό:

— Πάρε τον κόπανο και χτύπα με!

— Πώς να σε χτυπήσω, θα σε σκοτώσω, λέγει ο γέρος.

— Μη φοβάσαι καθόλου. Χτύπα με και θα δεις τί σου ἔφερα.

Δανείστηκε ἀπὸ τη γριά το σκαφίδι κι ἄρχισε να χτυπά τον πετεινό με τον κόπανο. Γέμισε το σκαφίδι με λίρες.

Σταμάτησε το ξύλο, μάζεψε τις λίρες σ' ἓνα σακκούλι, και γύρισε το σκαφίδι στη γριά. Εἶχε μείνει ὅμως μια λίρα μέσα. Η γριά που την εἶδε ἀπόρησε. Παρακαλοῦσε τον γέρο να δώσει και σ' αὐτὴν λίρες. Αὐτός ἀρνιότανε.

— Όταν ήθελα ένα αυγό, εσύ δεν μου έδινες. Τώρα και γω δεν σου δίνω λίρες. Στείλε την κόττα σου να σου φέρει.

Η γριά, που είχε δει τον πετεινό να γυρίζει φουσκωμένος, κατάλαβε ότι οι λίρες βγήκαν από την κοιλιά του πετεινού. Έδωσε την κόττα της να φάει πολύ, μήπως και αρχίσει κι αυτή να βγάζει λίρες από την κοιλιά της.

Η κόττα έτρωγε, έτρωγε ό,τι έβρισκε μπροστά της. Όταν παραφούσκωσε η κοιλιά της, η γριά την έβαλε μπροστά στο σκαφίδι κι άρχισε να την χτυπά με τον κόπανο. Γέμισε το σκαφίδι με κοπριές.

Ο γέρος γελούσε, καθώς τάβλεπε όλα από το παράθυρό του. Τα πιο πολλά γέλια τα έκανε, όταν η γριά από το θυμό της χτύπησε πιο δυνατά την κόττα, ώσπου την σκότωσε. Τώρα δεν θάχε ούτε τ' αυγά της.

Ο γέρος, ευτυχισμένος, πέρασε ήσυχα τα υπόλοιπα χρόνια του με τον πετεινό του. Ούτε γκρίνιες, ούτε φωνές.

Η καλή γυναίκα

Ζούσε σ' ένα χωριό ένας γέρος και μια γριά. Είχαν και μια αγελάδα. Τα χρήματά τους τέλειωσαν κι αποφάσισε ο γέρος να πουλήσουν την αγελάδα. Η γριά συμφώνησε, γιατί αγαπούσε τον γέρο και θεωρούσε πως ότι κάνει αυτός είναι το σωστό.

Ένα πρωινό έβγαλε ο γέρος την αγελάδα από την καλύβα και τράβηξε για το παζάρι στην πόλη. Ο δρόμος ήταν μακρύς. Η αγελάδα προχωρούσε πολύ σιγά και θα αργούσαν να φθάσουν. Ο γέρος ήταν στενοχωρημένος για αυτό.

Κάποια στιγμή συναντά έναν καβαλλάρη. Σκέφθηκε ο γέρος και του λέει:

— Πατριώτη, αλλάζουμε το άλογό σου με την αγελάδα μου;

Ο καβαλλάρης δέχθηκε. Πήρε την αγελάδα κι έφυγε. Ο γέρος ανέβηκε στο άλογο χαρούμενος γιατί πίστευε ότι θα έφθανε γρήγορα στον προορισμό του.

Αλλά, μόλις ανέβηκε πάνω του, αυτό τινάζει τα καπούλια του και τον ρίχνει κάτω. Δοκιμάζει να ξανανεβεί, αλλά το άλογο κλωτσούσε. Ήταν αδύνατο να το καβαλλικέψει.

Όπως τυραννιόταν με το άλογο, περνάει ένας χωρικός μ' ένα γουρούνι. Ο γέρος τον παρακαλεί:

— Θέλεις να σου δώσω το άλογο, να μου δώσεις το γουρούνι;

Ο χωρικός νόμισε στην αρχή ότι ο γέρος αστειευόταν, γιατί το άλογο ήταν πιο ακριβό από το γουρούνι. Σαν είδε όμως ότι του το πρότεινε στα σοβαρά, με μεγάλη χαρά έδωσε το γουρούνι και πήρε το άλογο.

Ο γέρος ξεκίνησε πάλι για το παζάρι, αλλά βέβαια βιάδιζε πολύ σιγά με το γουρούνι. Έξω από το χωριό, βρήκε έναν τσομπάνο που έβοσκε γίδια. Του πρότεινε να του δώσει το γουρούνι και να πάρει μια γίδα. Ο τσομπάνος δέχτηκε. Τώρα ο γέρος προχωρούσε γρηγορότερα. Έλπιζε ότι θα πρόφτανε να πάει στο παζάρι.

Αλλά η γίδα τον ενοχλούσε συνεχώς. Τον έσπρωχνε με τα κέρατά της. Δεν τον άφηνε καθόλου ήσυχο. Ο γέρος θύμωσε. Γι αυτό όταν συνάντησε κάποιον με πάπια στα χέρια, του ζήτησε να αλλάξουν. Εκείνος δέχτηκε χαρούμενος, κι έτσι ο γέρος πήρε την πάπια και συνέχισε τον δρόμο του.

Όπως κρατούσε την πάπια στον κόρφο, αυτή τον τσιμπούσε συνέχεια. Είχε όμως φθάσει πια στην άκρη της πόλης. Εκεί κοντά ήταν ένα καφενείο. Κάθισε σε μια καρέκλα να ξεκουρασθεί. Είχε γίνει μεσημέρι, κι αυτός ήταν πεινασμένος. Παρακάλεσε το καφετζή:

— Δεν μου δίνεις να φάω για μεσημέρι, κι αντί για χρήματα να σου δώσω την πάπια;

Ο καφετζής φυσικά δέχθηκε. Έφερε στον γέρο ένα γε-

μάτο πάτο κι αυτός άρχισε να τρώει λαιμαργα. Τρώγοντας διηγήθηκε στον καφετζή, τί τράβηξε ταπό το πρωϊ, ώσπου νάρθει στην πόλη.

— Τώρα τί θα κάνεις φουκαρά; τον ρώτησε ο καφετζής. Άμα πας με άδεια χέρια στο σπίτι, θα σε διώξει η γριά.

— Μπά, η δικιά μου η γριούλα είναι καλή γυναίκα. Δεν θα πει τίποτα.

— Εμένα μου λες, ξανάπε ο καφετζής. Θα σου σπάσει το κεφάλι και θα σε πετάξει από το σπίτι.

— Αποκλείεται, επέμενε ο γέρος.

Με τα πολλά, έβαλαν στοίχημα. Άν δεν θυμώσει η γριά, είπε ο καφετζής, εγώ όχι μια αγελάδα, αλλά δυο θα σου δώσω.

Δώσανε τα χέρια και τράβηξαν κι οι δυο για το σπίτι του γέρου.

Όταν φθάσανε, κάθησε στην άκρη ο καφετζής ν' ακούσει την συζήτηση του γέρου και της γριάς.

— Ήρθες γέρο μου;

— Ήρθα γυναίκα.

— Πούλησες την αγελάδα;

— Τι να σου πώ γριούλα μου. Στον δρόμο η αγελάδα πήγαινε πολύ σιγά και την άλλαξα με ένα άλογο.

— Πολύ καλά έκανες. Τώρα δεν θα πηγαινουμε με τα πόδια αλλά καβάλλα στο άλογο. Που τόχεις το άλογο να το δώ;

— Στάσου, δεν τέλειωσα. Το άλογο κλωτσούσε και δεν μπορούσα να το καβαλλικέψω, γι αυτό και τάλλαξα με ένα γουρούνι.

— Μπράβο άντρα μου, καλά έκανες. Αφού κλωτσούσε τι να το κάνουμε; Από το γουρούνι τουλάχιστον θα κάνουμε τσιγαρίδες. Που είναι το γουρούνι να το βάλω στο κουμάσι;

— Κοίταξε γριά, το γουρούνι προχωρούσε πολύ σιγά. Θα αργούσα να φθάσω στο παζάρι, γι αυτό το άλλαξα με μια γίδα.

— Καλά έκανες γέρο μου. Αφού αργούσε τί το ήθελες; Να σου βγάλει την ψυχή; Η γίδα πάντως θα μας δίνει και γάλα. Που είναι να την δώ;

— Μη βιάζεσαι γυναίκα. Επειδή η γίδα συνέχεια με χτυπούσε με τα κέρατά της, την άλλαξα με μια πάπια.

— Αυτό έπρεπε να κάνεις! Η πάπια έχει και καλό κρέας. Που την έχεις;

— Δεν τέλειωσα ακόμα. Ξέρεις γυναίκα, κουράστηκα πολύ στον δρόμο και πείνασα. Βρήκα ένα καφενείο, αλλά επειδή δεν είχα λεφτά για να φάω, έδωσα την πάπια για το μεσημεριανό μου.

— Έτσι έπρεπε άντρα μου. Δεν μπορούσες να μείνεις νηστικός! Εγώ είμαι σίγουρη, πως ό,τι κάνεις αυτό είναι το σωστό.

Ο καφετζής άκουγε όλη αυτή την ώρα τη συζήτηση και δεν μπορούσε να πιστέψει στ' αυτιά του. Ήταν πολύ λυπημένος, γιατί έχασε το στοίχημα. Τι να κάνει όμως; Ξαναγύρισε στην πόλη μαζί με τον γέρο, για να του δώσει τις δυο αγελάδες.

Ο αληθινός

Ζούσε ένας πλούσιος, με πολύ βιός και πολλούς τσομπάνους. Στ' αγελάδια του είχε έναν άγελαδάρη που τον αγαπούσε πολύ, επειδή δεν του έλεγε ψέμματα, γι' αυτό και τον φώναζε "αληθινό".

Είχε αδυναμία σε μια απ' τις αγελάδες, γιατί του έδινε πολύ γάλα και καλά μοσχάρια. Την ονόμαζε "αρετή".

Όταν συναντούσε τον τσομπάνο του έλεγε:

- Γειά σου, αληθινέ!
- Γειά σου, αφεντικό!
- Πώς τα έχεις τα γελάδια;
- Καλά!
- Τί κάνει η αρετή; — Καλά!
- Τί κάνει το μοσχάρι της αρετής; — Καλά!

Αυτή ήταν η συζήτηση κάθε φορά που συναντιόντουσαν.

Αντίκρυ από το σπίτι του είχε καφενείο ένας Έβραϊός. Εκεί πήγαινε το αφεντικό καθημερινά κι έπινε τον καφέ του. Μια μέρα ο εβραϊός τον ρώτησε:

- Γιατί φωνάζεις "αληθινό" τον αγελαδάρη σου;
- Γιατί μου λέει πάντα την αλήθεια. Δεν ξέρει να λέγει ψέμματα!
- Άμα τον κάνω εγώ να πει ψέμματα;
- Τότε θα σου χαρίσω όλο το βιός μου.
- Εντάξει. Κι άμα πει αλήθεια, θα σου δώσω εγώ το καφενείο μου!

Συμφωνήσανε, δώσανε τα χέρια μπροστά σε μάρτυρες.

Ο καφετζής είχε μια κόρη, που ήταν πολύ όμορφη. Η ομορφότερη του χωριού. Την πήρε από το χέρι και πήγε στον τσομπάνο.

- Γειά σου αληθινέ!
- Γειά σου.
- Σου έφερε την κόρη μου για γυναίκα σου. Αλλά θα σφάξεις ένα μοσχάρι να φάμε, για να γλεντήσουμε τους αρραβώνες σας.

Ο τσομπάνος χάρηκε που θα έπαιρνε γυναίκα την πιο όμορφη κοπέλλα της περιοχής. Έτσι δέχθηκε.

- Και βέβαια θα σφάξουμε ένα μοσχάρι.
 - Ναι, αλλά εγώ θέλω να σφάξεις το μοσχάρι της αρετής, του είπε ο εβραϊός!
 - Αυτό δεν γίνεται, είπε ο τσομπάνος. Το αφεντικό μου το αγαπάει πολύ. Τι θα του πώ άμα το σφάξω;
 - Να του πεις ψέμματα. Πές του ότι τόφαγε ο λύκος.
 - Όχι, δεν μπορώ να του πω ψέμματα.
 - Τότε δεν θα σου δώσω τη θυγατέρα μου!
- Ο τσομπάνος στενοχωρέθηκε. Θα έχανε το πιο όμορ-

φο κορίτσι για ένα μοσχάρι;

— Καλά, είπε, θα το σφάξω.

Πραγματικά, έσφαξε το μοσχάρι της αρετής, κι άρχισε το γλέντι. Κράτησε μέχρι το πρωί.

Το απόγευμα, ο τσέλιγγας μαζί με τον εβραίο και τους μάρτυρες, περίμεναν νάρθει ο τσομπάνος να ενημερώσει το αφεντικό.

Ο τσομπάνος πήρε τη γκλίτσα του και κατηφόρισε. Στο δρόμο σκεφτόταν τί να πει στ' αφεντικό. Σταμάτησε σ' ένα δέντρο κι έκανε... πρόβες. Μιλούσε μόνος του. Τη μια έκανε τη φωνή του αφεντικού του, την άλλη την δική του.

— Γεια σου αληθινέ.

— Γεια σου αφεντικό.

— Τί κάνουν τ' αγελάδια;

— Καλά!

— Τί κάνει το μοσχάρι της αρετής;

— Ψόφησε!

Δεν του άρεσε. Τί θα πεί ψόφησε. "Αυτό δεν πάει", είπε μέσα του.

Τράβηξε παραπέρα. Σταμάτησε σ' άλλο δέντρο. Ξανάρχισε πάλι:

— Τί κάνει το μοσχάρι της αρετής, θα τούλεγε το αφεντικό.

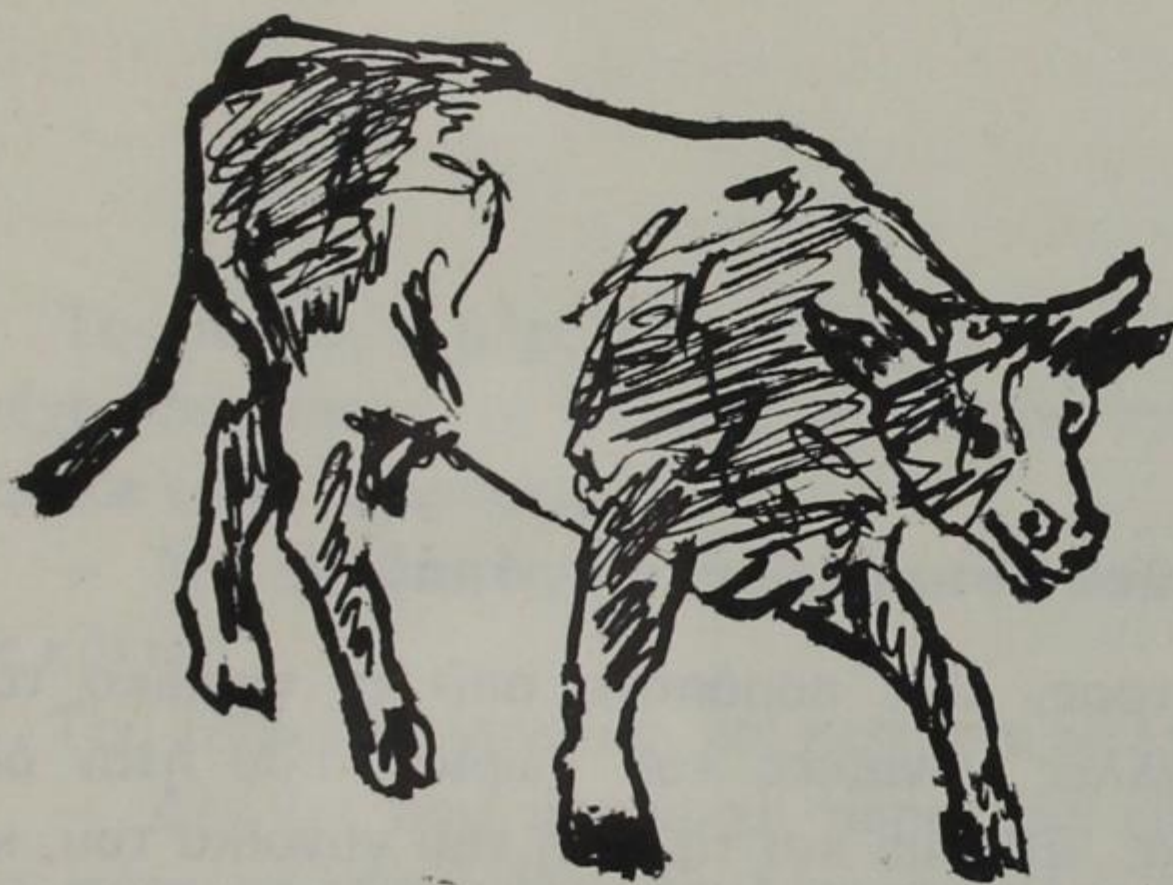
— Τόφαγε ο λύκος! έπρεπε να του πει.

Όχι, δεν μπορώ να πώ τέτοιο πράγμα, σκέφτηκε ο αληθινός. Άς σκεφθώ κάτι άλλο.

— Τί κάνει το μοσχάρι της αρετής;

— Πάει αφεντικό, τόφαγε η εβραιοπούλα.

Μάλιστα, αυτό είναι το σωστό. Ικανοποιήθηκε και προχώρησε για το σπίτι του τσέλιγγα, που τον περίμεναν.

Κοντά στ' αφεντικό ήταν ο καφετζής χαρούμενος, γιατί νόμιζε ότι θα κερδίσει το στοίχημα.

- Καλημέρα.
- Καλημέρα, αληθινέ. Τί κάνουν τ' αγελάδια;
- Καλά αφεντικό.
- Τί κάνει η αρατή; — Καλά!
- Τί κάνει το μοσχάρι της;
- Πάει το μοσχάρι αφεντικό. Πάει, τὸ ἔφαγε ὅλο η εβραιοπούλα !

— Μπράβο αληθινέ, αυτό ήθελα ν' ακούσω από σένα! Είπε χαρούμενος ο τσέλιγγας.

Ο καφετζής κιτρίνισε από το κακό του.

Ο τσέλιγγας φώναξε κοντά του τον τσομπάνο.

— Αληθινέ, μπράβο σου. Είπες την αλήθεια. Γι αυτό και γω θα σε ανταμείψω. Το καφενείο που κέρδισα στο χαρίζω. Παρ' το για να μάθουν οι χωριανοί ότι ὅποιος λέγει την αλήθεια, βγαίνει κερδισμένος.

Ούτε πουλάς, ούτε αγοράζεις

Ένας άντρας, είχε παράπονα από τη γυναίκα του. Έβλεπε τις άλλες γυναίκες του χωριού, που ήταν όλο γέλιο και χαρά. Έβλεπε και τη δική του γυναίκα του, καθόταν σε μια γωνιά, ούτε μιλούσε, ούτε γελοούσε. Λες και δεν υπήρχε.

Κάποια μέρα δεν άντεξε και της είπε:

— Τι να σου πω, βρε γυναίκα. Τόχω μεγάλο καυμό. Όλος ο κόσμος κάνει κάτι. Εσύ, ούτε πουλάς, ούτε αγοράζεις!

Δεν εννοούσε βέβαια να αρχίσει η γυναίκα του... το εμπόριο, αλλά ότι δεν έκανε απολύτως τίποτε, που να δείχνει ότι έχει κι αυτή κάποιο ρόλο στη ζωή.

Η γυναίκα του όμως αλλοιώς το κατάλαβε. Γι αυτό, για να ευχαριστήσει τον άντρα της, του είπε:

— Καλά άντρα μου, από σήμερα και θα πουλάω και θα αγοράζω.

Ο άντρας χάρηκε. Νόμισε πως η γυναίκα του μπήκε στο νόημα. Την άλλη μέρα η γυναίκα βγήκε στο δρόμο, και είδε κάποιον φορτωμένο με κόττες.

— Αγοράζεις κόττες; Πουλάω τις δικές μου.

— Και βέβαια τις αγοράζω, της είπε εκείνος.

Του πούλησε όλες τις κόττες. Ο αγοραστής είδε στον τοίχο κρεμασμένο το τουφέκι του άντρα της και την παρακάλεσε να το αγοράσει.

— Μπορεί στο δρόμο να θελήσει να μου κλέψεις κανείς τις κόττες.

Του τόδωσε η γυναίκα, και περίμενε τα λεφτά.

— Δεν θα σου πληρώσω τώρα, της είπε εκείνος. Θα σου φέρω τα λεφτά όταν πουλήσω τις κόττες.

Έφυγε ο αγοραστής. Γύρισε το βράδυ ο άντρας της από τη δουλειά. Έτρεξε η γυναίκα χαρούμενη να τον προυπαντήσει:

— Άντρα μου, άλλη φορά να μη μου πεις ότι δεν ξέρω να πουλάω και να αγοράζω. Σήμερα πούλησα!

— Τί πούλησες; ρώτησε έκπληκτος.

— Πούλησα όλες τις κόττες μας!

— Και πού είναι τα λεφτά;

— Λεφτά δεν μου έδωσε. Άλλη φορά μου είπε!

— Τί έκανες βρε! Πού είναι το τουφέκι μου να σε πυροβολήσω.

— Και το τουφέκι τούδωσα άντρα μου, για να μη του κλέψουν τις κόττες στον δρόμο.

— Πώ, πώ τί έπαθα, φώναξε ο άντρας κι έπεσε σε μια καρέκλα απελπισμένος.

Η γυναίκα του ακόμη δεν κατάλαβε γιατί στενοχωρήθηκε ο άντρας της.

Ο πονηρός γέρος

Ένας γέρος και μια γριά ήταν οι πιο φτωχοί στο χωριό τους. Όλο κι όλο είχαν ένα βόδι.

Οι χωριανοί δεν τον αγαπούσαν τον γέρο, γιατί ήτανε μεγάλος ψευτής και τους έβαζε σε μπελάδες.

Το βόδι ήταν γέρικο γι αυτό τόσφαξε ο γέρος. Έδωσε ο βόδι ολόους από ένα κομμάτι, και πήρε το τομάρι του να το πουλήσει στο παζάρι.

Στο δρόμο νυχτώθηκε. Συνάντησε ένα μοναστήρι και μπήκε να κοιμηθεί. Ήταν κι ένας έμπορος που κι αυτός πήγαινε στην πόλι, και κρατούσε ένα σακκί γεμάτο λεφτά.

Ο έμπορος μόλις είδε τον γέρο τον ρώτησε τί έχει μέσα στο σακκί του. Ο γέρος δεν του είπε ότι έχει το τομάρι του βοδιού:

— Τί νάχω μέσα γυιέ μου! Λεφτά έχω!

Το βράδυ κανείς τους δεν κοιμήθηκε. Ο ένας κύτταζε το σακκί του άλλου. Τα χαράματα σηκώθηκε ο έμπορος, και άλλαξε το σακκί του γέρου, που παρίστανε τον κοιμισμένο, με το δικό του. Πίστεψε ότι ο γέρος είχε χρυσάφι μέσα στο σακκί, δηλαδή πιο πολλά λεφτά από τα δικά του, γι αυτό έκανε την αλλαγή. Ντύθηκε γρήγορα - γρήγορα και τράβηξε για την πόλη, με το μεγάλο σακκί στο χέρι.

Όταν έφυγε, σηκώθηκε ο γέρος, που παρακολουθούσε κρυφά τι γινόταν, πήρε το σακκούλι του έμπορα και γύρισε πίσω στο χωριό. Στην άκρη του χωριού φώναξε για να τον ακούσουν οι άλλοι χωριανοί:

— Αχ, να είχα τα ζώα τα δικά σας, τι λεφτά θα μάζευα. Μ' ένα τομάρι βοδιού που είχα, γέμισα ένα σακκούλι λεφτά. Αν είχα πιο πολλά βόδια, θα γινόμουν ο πιο πλούσιος άνθρωπος.

— Ποιός σου τ' αγόρασε το τομάρι, ρώτησαν οι χωρικοί.

— Ο βασιληάς, απάντησε ο γέρος. Του πήγα το τομάρι και μούδωσε αυτά τα λεφτά.

Άνοιξε το σακκούλι και κυττούσαν οι χωρικοί με μεγάλη απορία. Τόσα λεφτά για ένα τομάρι!

Τρέξαν όλοι στους σταύλους τους κι άρχισαν να σφάζουν τ' αγελάδια τους. Ύστερα έσφαξαν ό,τι ζωντανό είχαν. Πρόβατα, γίδια, γαϊδούρια, μουλάρια.

Την άλλη μέρα δεν υπήρχε ζωντανό στο χωριό. Ακόμα κι οι γάτες έλειπαν.

Ξεκίνησαν όλοι, με τον παπά μπροστά, να πουλήσουν τα τομάρια. Προχώρησαν πολύ, γιατί το παλάτι του βασιληά ήταν μακριά, ώσπου κάποτε έφτασαν. Στην πόρτα τους σταμάτησαν οι φρουροί:

— Τι ζητάτε;

— Ακούσαμε ότι ο βασιληάς αγοράζει τα τομάρια από τα ζώα. Τα πληρώνει μάλιστα πολύ καλά, γι αυτό και μείς σφάξαμε όλα τα ζώα μας και ήρθαμε να πουλήσουμε τα τομάρια τους.

Πήγαν οι φρουροί παραξενεμένοι, να το πουν στον βασιληά. Ο βασιληάς νόμισε ότι τον κοροϊδεύουν γι αυτό έδωσε διαταγή να τους κλείσουν όλους στην φυλακή. Οι φρουροί τους έπιασαν, και τους άφησαν κλεισμένους μέσα μια βδομάδα. Όταν τους έβγαλαν τους έδωσαν και ένα ξύλο και τους έδιωξαν.

Αυτοί θυμωμένοι απ' όσα τράβηξαν, συνεννοήθηκαν να τιμωρήσουν τον γέρο για το ψέμμα που τους είπε. Μάζεψαν τις κοπριές από τα ζώα τους, και τις έρριξαν όλες μέσα στην αυλή του γέρου.

Την άλλη μέρα, η γριά σηκώθηκε να φέρει ξύλα για την φωτιά, αλλά η πόρτα δεν άνοιγε. Ξύπνησε τον γέρο, κι όταν είδαν τι τους έκαναν οι χωριανοί, φοβήθηκαν. Γέμισαν ένα σακκί με κοπριές, κι ο γέρος το φορτώθηκε. Είπε ότι πάει να το πουλήσει, για λίπασμα σ' όσους είχαν λουλούδια στη πόλη.

Το βράδυ έμεινε πάλι στο μοναστήρι. Γνώριζε ότι κοιμούνται εκεί οι έμποροι που κάνουν ταξίδια. Πήγε κοντά σε κάποιον που είχε ένα σακκούλι με λεφτά. Αυτός τον ρώτησε:

— Τι έχεις παπού στο σακκί;
— Έχω χρυσάφι παιδί μου, απαντά ο γέρος. Πάω στην πόλη ν' αγοράσω διάφορα πράγματα.

Ο έμπορος, αποφάσισε να του το κλέψει. Περίμενε να κοιμηθεί ο γέρος και ν' αλλάξει τα σακκιά. Όταν τον άκουσε να ροχαλίζει σηκώθηκε σιγά - σιγά, άλλαξε τα σακκιά, κι έφυγε γρήγορα για την πόλη, με το μεγάλο σακκί.

Ο γέρος, που έκανε πως ροχάλιζε, ενώ στην πραγματικότητα παρακολουθούσε τον έμπορο, μόλις τον είδε να φεύγει, σηκώθηκε κι αυτός, πήρε το σακκούλι του έμπορα που ήταν γεμάτο λεφτά, και γύρισε στο χωριό.

Έφτασε στην πλατεία, όπου καθόνταν οι χωριανοί. Αυτοί περίμεναν ότι θα τους έκανε παράπονα επειδή του γέμισαν το σπίτι με κοπριές. Όμως ο γέρος τους είπε:

— Τί κρίμα που δεν μπορούσα να φορτωθώ κι άλλο σακκί με κοπριές. Στην πόλη που έχουν πολλά λουλούδια τις χρειάζονται και τις ακριβοπληρώνουν. Να, με ένα σακκί μόνο που πούλησα στο βασιληά, γέμισα ένα σακκούλι λίρες.

— Πάλι ψέμματα μας λες, του λέγει ο παπάς. Δεν έχεις λίρες στο σακκούλι σου!

Ο γέρος ανοίγει το σακκούλι, και έκπληκτοι οι χωρικοί το βλέπουν γεμάτο λίρες. Αυτός τράβηξε σιγά - σιγά για το σπίτι του.

Μόλις έφυγε, οι χωρικοί έτρεξαν γρήγορα στα σπίτια τους. Γέμισαν ότι σακκιά είχαν με κοπριές. Για να βρουν περισσότερες, έτρεχαν στις γύρω καλύβες, έφτασαν μέχρι το άλλο χωριό. Την άλλη μέρα κίνησαν φορτωμένοι για το παλάτι του βασιληά.

Στο δρόμο μαλώνανε. Άλλοι έλεγαν "τι φορτωθήκαμε όλες αυτές τις κοπριές και μυρίζει ο τόπος; σίγουρα ο γέρος, πάλι ψέμματα μας είπε". Άλλοι πάλι απαντούσαν: "μά αφού είδαμε το χρυσάφι στο σακκούλι. Αν μας είπε ψέμματα, τότε που τα βρήκε τα λεφτά. Ποιος μοιράζει χρυσάφι χωρίς λόγο;".

Με τα πολλά έφτασαν στο παλάτι. Οι φρουροί που τους γνώρισαν, τους ρώτησαν:

— Τί θέλετε πάλι; Δεν σας έφτασε το ξύλο που σας δώσαμε την άλλη φορά;

— Να, μας είπε ένας χωριανός μας, ότι ο βασιληάς του έδωσε ένα σακκούλι λίρες για ένα σακκί κοπριά. Γι αυτό και μεις μαζέψαμε όλες τις κοπριές που είχαμε στο χωριό μας και τις φέραμε να τις πουλήσουμε στον βασιληά.

Οι φρουροί έτρεξαν πάλι στο βασιληά και του είπαν τι συμβαίνει. Αυτός θύμωσε πολύ. Θεώρησε μεγάλη προσβολή αυτό που του κάνουν οι χωρικοί, και μάλιστα για δεύτερη φορά σε λίγες μέρες. Έδωσε διαταγή να τους κλείσουν στο υπόγειο και κάθε μέρα να τους δέρνουνε.

Ένα μήνα τους κράτησε εκεί. Το τί τράβηξαν δεν λέγεται. Ήταν τόσο θυμωμένοι με τον γέρο, που πολλοί θέλανε να τον πνίξουν για όσα τους έκανε.

Έφτασαν στο χωριό, έπιασαν τον γέρο και τον έκλεισαν σ' ένα σεντούκι. Άνοιξαν μια τρύπα για να παίρνει αέρα και να μπορεί ν' αναπνέει, και τον άφησαν στην άκρη της λίμνης για να υποφέρει κι αυτός.

Ο γέρος έβαλε το μυαλό του να δουλέψει. Έπρεπε να βρει τρόπο να βγει από το σεντούκι.

Μόλις άκουσε βήματα κοντά του, άρχισε να φωνάζει:

— Δεν θέλω τη βασιλοπούλα. Δεν θέλω τη βασιλοπούλα! έλεγε συνέχεια.

Ένας νεαρός τσέλιγγας, με οχτακόσια πρόβατα, που περνούσε, άκουσε τις φωνές του γέρου από το σεντούκι.

— Τι φωνάζεις γέρο;

— Θέλουν να με παντρέψουν με το ζόρι με τη βασιλοπούλα και γω δεν την θέλω. Γι αυτό μέβαλαν στο σεντούκι, ώσπου να δεχθώ.

Ο νεαρός τσέλιγγας, μόλις άκουσε για τη βασιλοπούλα, πρότεινε στο γέρο:

— Άμα θέλεις αλλάζουμε. Θα μπω εγώ στο σεντούκι, να πάρω τη βασιλοπούλα, και συ παίρνεις τα πρόβατά μου.

Ο γέρος έκανε στην αρχή πως δεν ήθελε, αλλά ύστερα συμφώνησε. Χαζός ήταν να πει όχι;

Έβαλε τον νεαρό τσέλιγγα στο σεντούκι, τον σκέπασε καλά, πήρε τα πρόβατά του και τράβηξε για το χωριό.

Μόλις τον είδαν οι χωριανοί, δεν ήξεραν τι να πουν. Όχι μόνο κατάφερε να βγει από το σεντούκι, αλλ' απόκτησε και 800 πρόβατα. Αυτός, μόλις τους είδε, έβαλε τις φωνές:

— Γιατί βρε, δεν σπρώξατε το σεντούκι βαθειά στη λίμνη, να μαζέψω κι άλλα πρόβατα απ' το βυθό της; Μόνο 800 μπόρεσα και μάζεψα!

Τ' άκουσαν οι χωρικοί κι άρχισαν να τρέχουν σαν τρελλοί στη λίμνη. Έπεσαν μέσα στα παγωμένα νερά, και βάλθηκαν να βρούνε τα πρόβατα που νόμιζαν ότι είχε στο βυθό. Όλη τη μέρα βουτούσαν και ξαναβουτούσαν, αλλά ούτε ένα πρόβατο δεν βρήκαν. Μόνο το σεντούκι βρήκαν να επιπλέει. Το άνοιξαν κι είδαν μέσα τον νεαρό τσέλιγγα, που φώναζε: "Δεν θέλω την βασιλοπούλα! Δεν θέλω την βασιλοπούλα"! Τον ρώτησαν τι συνέβη κι εκείνος τους είπε. Έτσι κατάλαβαν ότι ο γέρος πάλι τους κοροΐδεψε. Αποφάσισαν να μην το ξαναπειράξουν, γιατί κάθε φορά που το έκαναν, ο γέρος πλούτιζε κι αυτοί πότε έμπαιναν στη φυλακή, πότε έτρωγαν ξύλο, και πότε μούσκευαν κι έτριζαν τα δόντια τους από το κρύο.

Άλλο που δεν ήθελε ο πονηρόγερος, ο οποίος έζησε μαζί με τη γριά του, ευτυχισμένα τα υπόλοιπα χρόνια.

Με το μεγαλύτερό σου
σκόρδα μη φυτρώνεις

Ένα αντρόγυνο είχε τέσσερα παιδιά. Το πρώτο σπούδασε στη πόλη και μετά από χρόνια γύρισε στο χωριό.

Ήταν πολύ σπουδαίο πράγμα να ξέρεις γράμματα τότε αφού στο χωριό μόνο ο προύχοντας ήξερε γράμματα. Γι αυτό κι ο σπουδασμένος γυιός γύριζε σαν φουσκωμένη γαλοπούλα. Το κακό ήταν όμως ότι μερικές φορές δεν καταλάβαιναν οι δικοί του τί τους έλεγε.

Μια φορά είπε στη μάνα του:

— Φέρε μου έναν άνθρακα πεπυρωμένον μεταξύ δύο σιδηρών!

— Τί θέλεις παιδί μου να σου φέρω, δεν καταλαβαίνω, είπε η μάνα του.

— Ένα κάρβουνο αναμμένο σου ζήτησα, για να ανάψω το τσιγάρο μου.

Άλλη φορά πάλι είπε στον πατέρα του, δείχνοντας στο ταβάνι που είχε σημάδια από κοπριές:

— Πάτερ, πάτερ απορώ και εξίσταμαι, πώς ηδυνήθη η αγελάς να κοπρίση εις την οροφήν.

— Βρε κουτέ, είπε ο πατέρας του, η αγελάδα κόπρισε την σανίδα όταν αυτή ήταν στο χώμα. Μετά την πήραμε εμείς και την καρφώσαμε στο ταβάνι. Χαμένα μήγαν τα χρήματα που έδωσα να σε σπουδάσω, συνέχισε ο πατέρας κι αναστέναξε.

Γεμάτος στενοχώρια πήγε στον προύχοντα και τον παράκάλεσε:

— Έλα σε παρακαλώ στο σπίτι μου να εξετάσεις τον γυιο μου στα γράμματα. Νομίζω ότι βόδι πήγε, βόδι γύρισε.

Ο προύχοντας δέχτηκε με μεγάλη χαρά, γιατί ζήλευε που υπήρχε κι άλλος στο χωριό που γνώριζε γράμματα. Πήγε στο σπίτι του χωρικού κι είπε στο γυιό:

— Για έλα δω βρε παιδί μου, να δω έμαθες γράμματα, ή γέμισες το κεφάλι σου με χόρτο.

— Πώς δεν έμαθα. Τέλειωσα το γυμνάσιο, μετά πήγα στο Πανεπιστήμιο.

— Μήπως θέλεις να πεις ότι εσύ ο μιξιάρης ξέρεις πιο πολλά γράμματα από μένα; ρωτάει ο προύχοντας.

— Πέρνα τον στην εξέταση αφέντη, είπε ο πατέρας.

— Δεν μου λες, πώς λέγεται αλλοιώς η φωτιά;

— Πυρά ή εστία, απαντά ο νέος.

— Λάθος τα έμαθες. Η φωτιά λέγεται ανάπαυση. Πώς λέγεται αλλοιώς η γάτα;

— Λέγεται γαλή.

— Ούτε αυτό το ξέρεις. Λέγεται γκρίνια. Πώς λέγεται αυτό που κάθεσαι;

— Λέγεται καθέκλα ή κάθισμα.

— Τίποτα δεν ξέρεις, ξαναλέγει ο προύχοντας. Αυτό

λέγεται κουλουκούμι.

Ο πατέρας του, που άκουγε τον προύχοντα να δηλώνει πως ο γιός του δεν έμαθε τίποτα, κτυπούσε το κεφάλι του.

— Κρίμα! κρίμα τα χρήματα που ξόδεψα. Τζάμπα πήγαν όλα.

Ο προύχοντας όμως συνέχισε: "Πώς λέγεται αυτό εδώ;" και τούδειξε το σπίτι.

— Σπίτι ή οικία, λέγει ο νεαρός.

— Πάλι λάθος. Αυτό λέγεται ανακούφιση. Και γυρίζοντας προς τον πατέρα του λέει: "Δεν χρειάζεται να τον εξετάσω άλλο. Αυτός δεν έμαθε τίποτα".

Ο πατέρας δεν βάσταξε άλλο:

— Για να πάρω πίσω τα λεφτά που ξόδεψα, θα τον πουλήσω.

— Δεν θα κάνεις άσχημα, είπε ο προύχοντας και έφυγε.

Ο γιός έψαχνε να βρει ευκαιρία να εκδικηθεί τον προύχοντα που τον ρεζίλεψε μπροστά στον πατέρα του. Την Κυριακή που ήταν όλοι μαζεμένοι στην εκκλησία, βάζει φωτιά στην ουρά μιας γάτας και την ρίχνει στο σπίτι του προύχοντα. Όπως κυλιόταν η γάτα να σβήσει την φωτιά, έβαζε φωτιά απ' όπου περνούσε κι έτσι σε λίγη ώρα όλο το σπίτι καιγόταν. Ο νέος έτρεξε στην εκκλησία και φώναξε στον προύχοντα:

— Τρέχα άνθρωπέ μου στο σπίτι σου, η γκρίνια πήρε την ανάπαυση και πήγε μέσα στην ανακούφισή σου και αναπαύτηκε κι ανακούφιση μαζί με τα κουλουκούμια.

Ο προύχοντας δεν καταλάβαινε τίποτε. Νόμιζε ότι τον κοροϊδευε. Κάποιος σε λίγο έτρεξε και του είπε ότι το σπίτι του καίγεται, αλλά ήταν αργά για να το σβήσουν.

— Γιατί βρε παλιόπαιδο δεν μου είπες ότι καίγεται το

σπίτι μου;

— Πώς δεν σου το είπα; Σου το είπα με κείνες τις λέξεις που μου έλεγες χθες. Τί φταίω εγώ αν δεν κατάλαβες;

Ο προύχοντας όλη τη μέρα είχε τον πατέρα του παιδιού από κοντά και του έλεγε συνέχεια πως έπρεπε να πουλήσει τον γιό του, γιατί ήταν εντελώς άχρηστος. Πάνω στη ώρα πέρασε ένας έμπορος από κει.

— Δώσε μου 60 λίρες να σου πουλήσω τον γιό μου, είπε ο πατέρας.

— Τι λες μωρέ, είπε ο έμπορος, είσαι με τα καλά σου; Πολλά ζητάς.

— Τόσα ξόδεψα να τον σπουδάσω, τόσα θέλω να πάρω πίσω, επέμενε αυτός.

— Αγόρασέ με, του λέει και το παιδί. Αλλά με τον μεγαλύτερό σου σκόρδα μη φυτέψεις.

Ο έμπορος θύμωσε μ' αυτό που άκουσε, και τον αγόρασε για ένα πείσμα. Τον έβαλε σ' ένα πλοίο, που πήγαινε στην πόλη του, και έδωσε ένα γράμμα στον πλοίαρχο να το δώσει στην γυναίκα του. Στο γράμμα έγραφε:

"Σου στέλνω γυναίκα ένα δούλο. Βάλε τον να δουλεύει από το πρωί μέχρι το βράδυ. Να κάνει τις πιο δύσκολες δουλειές του σπιτιού".

Στο ταξίδι το παιδί πέρασε καλά. Έπαιζε με μια κιθάρα και τραγουδούσε ωραία τραγούδια. Ο πλοίαρχος τον πήρε κοντά του στη γέφυρα, για ν' ακούει τα τραγούδια.

Κάποιο βράδυ ο πλοίαρχος του είπε να παίξουν χαρτιά. Ο νέος δέχτηκε. Κέρδισε στην αρχή λίγα χρήματα από τον πλοίαρχο. Αυτός ζήτησε να παίξουν κι άλλο για να τα ξαναπάρει πίσω. Έπαιξαν, αλλά ο πλοίαρχος έχασε όλα του τα λεφτά.

Το άλλο βράδυ του λέει ο πλοίαρχος: "Δεν έχω άλλα

χρήματα. "Αμα κερδίσω θα μου δώσεις τα λεφτά μου πίσω. Αμα χάσω, θα σου δώσω το καράβι". Έπαιξαν κι έχασε πάλι ο πλοίαρχος. Τραβούσε τα μαλλιά του από τη στενοχώρια του. Ο νέος όμως του είπε:

— Άκουσε καπετάνιε! Δεν θα τα κρατήσω αυτά που κέρδισα στα χαρτιά. Αλλά και συ θα μου δώσεις για λίγο το γράμμα που σούδωσε το αφεντικό μου, και θα σου το ξαναδώσω.

Ο πλοίαρχος άλλο που δεν ήθελε. Ο νέος διάβασε το γράμμα και το έσκισε. Κάθησε και έγραψε άλλο, με γράμματα που έμοιαζαν τα γράμματα του αφεντικού του. Το νέο γράμμα έγραφε:

"Γυναίκα, μόλις έρθει αυτός ο κύριος να του δώσεις για γυναίκα όποιο από τα τρία κορίτσια μας θέλει, γιατί είναι από πλούσια οικογένεια".

Το σφράγισε και το έδωσε στον πλοίαρχο.

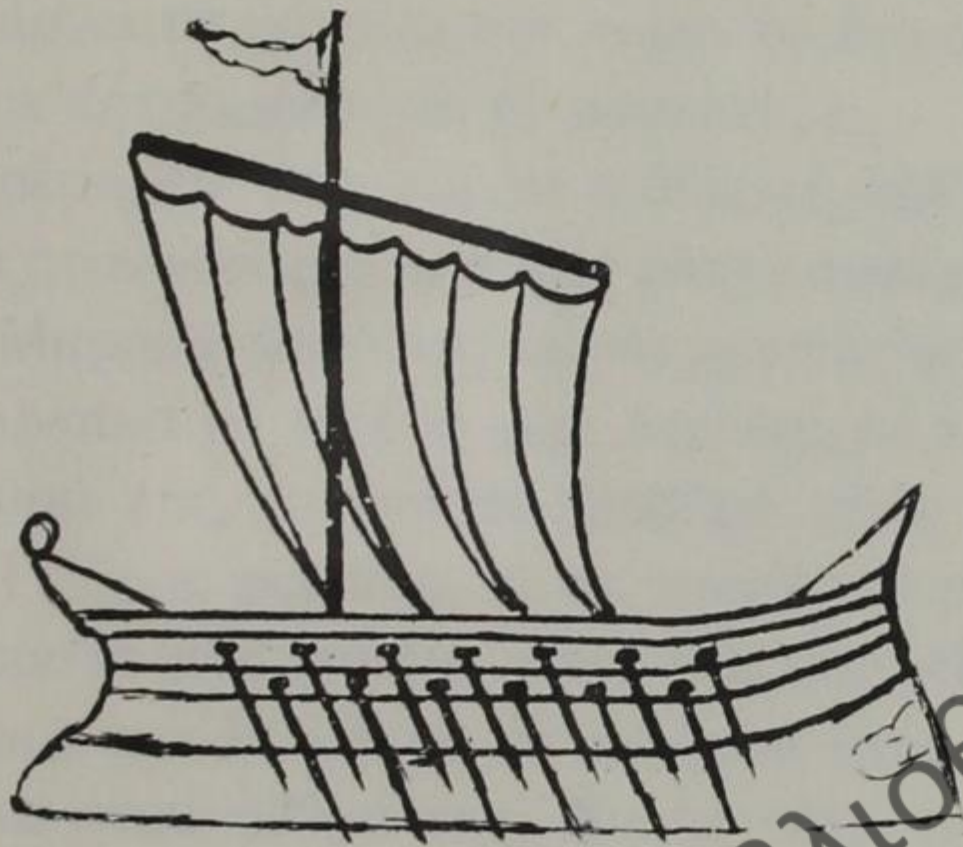
Σε λίγες μέρες έφτασαν στο σπίτι του αφεντικού. Παντρεύτηκε με τη μικρότερη κόρη του έμπορα και ζούσε καλά. Έπιασε φιλίες και με τον βασιληά.

Κάποτε ήρθε η ώρα που θα γυρνούσε ο έμπορος. Ο νέος πήγε στον βασιληά και του είπε:

— Βασιληά έρχεται ένα καράβι. Μόλις μπει στο λιμάνι αίγουρα θα ρίξει κανονιές. Αυτό όμως δεν είναι σωστό. Γι αυτό σε παρακαλώ, να κρεμάσεις όποιον ρίξει με το κανόνι.

Ο βασιληάς του το υποσχέθηκε. Έτσι, μόλις μπήκε το καράβι του έμπορα στο λιμάνι, αυτός από τη χαρά έδωσε εντολή να ρίξουν τα κανόνια. Μόλις όμως κατέβηκε στη στεριά, τόν έπιασαν οι στρατιώτες και ετοιμάστηκαν να τον κρεμάσουν.

Ο νέος τότε παρακάλεσε πάλι τον βασιληά:

— Βασιληά μου, συγχώρεσέ τον σε παρακαλώ. Δεν το ήξερε ότι απαγορεύεται να ρίχνεις κανονιές.

Ο βασιληάς δέχθηκε πάλι και χάρισε την ζωή στον έμπορα. Αυτός μόλις έφθασε στο σπίτι του ρωτούσε ποιος τον γλύτωσε από την κρεμάλα.

— Ο γαμπρός μας άντρα μου, είπε η γυναίκα του. Αυτός που μου έστειλες.

— Εγώ δεν σου έστειλα γαμπρό, αλλά δούλο.

— Να το γράμμα σου, ξανάπε η γυναίκα. Για γαμπρό γράφει και όχι για δούλο.

Ο έμπορας, τι να κάνει, δεν μίλησε καθόλου. Κατάλαβε ότι ο νέος ήταν ανώτερός του και τον κράτησε κοντά του. Αυτός έφερε και τους γονείς του και τα άλλα αδέρφια του κι έζησαν όλοι μαζί ευτυχισμένοι.

Ο Γιάννης κι η Μάρω

Ζούσε κάποτε ένας κυνηγός. Είχε ένα όμορφο κορίτσι, τη Μάρω, από τη πρώτη του γυναίκα που πέθανε. Από την δεύτερη γυναίκα του απόκτησε ένα αγόρι, τον Γιάννη. Η δεύτερη γυναίκα του δεν αγαπούσε καθόλου τη Μάρω. Ο άντρας κάθε μέρα πήγαινε κυνήγι και έφερνε στο σπίτι διάφορα ζώα, λαγούς, πέρδικες, αγριογούρουνα και πολλά άλλα.

Ήταν πολύ αυστηρός στο σπίτι του κι η γυναίκα του τον φοβότανε. Ένα πρωινό σκότωσε μια πέρδικα. Επέστρεψε στο σπίτι του και λέγει στη γυναίκα του:

— Πάρ' την γυναίκα. Θάχουμε ωραίο φαγητό σήμερα, κι άφησε την πέρδικα στο τράπεζι. Ντύθηκε με καινούργια ρούχα και πήγε στο καφενείο.

Κάποια στιγμή, από απροσεξία της γυναίκας, μπήκε η γάτα στην κουζίνα κι έφαγε την πέρδικα. Όταν τὸ πρόσεξε η γυναίκα ήταν αργά. "Τί θα κάνω τώρα;", είπε φοβισμένη! "Όταν θάρθει ο άντρας μου θα μὲ σπάσει στο ξύλο.

Στην απελπισία της, σκέφθηκε να ξεγελάσει τον άντρα της. Παίρνει το μαχαίρι και κόβει το ένα στήθος της. Το ρίχνει στην κατσαρόλα και το μαγείρεψε.

Το μεσημέρι που γύρισε ο άντρας, κάθησαν να φάνε. Το φαγητό ήταν νόστιμο κι αυτός έλεγε συνέχεια:

— Μπράβο, γυναίκα, ωραία μαγείρεψες τη πέρδικα!

Η γυναίκα με το ένα χέρι έτρωγε, με το άλλο κρατούσε τα πλευρά της, κι ένιωθε φοβερό πόνο από την πληγή.

— Τί έχεις γυναίκα, τί σε πονεί; την ρώτησε ο άντρας.

Μπροστά στα παιδιά τους δεν είπε τίποτα η γυναίκα, όταν όμως αυτά βγήκαν να παίξουν στην αυλή, τα διηγήθηκε όλα στον άνδρα της. Αυτός τότε, αντί να την παρηγορήσει, της είπε:

— Τί λες βρε γυναίκα, τόσο ωραίο κρέας έχει ο άνθρωπος; Τότε αντί να σκοτώνουμε τα ζώα, να σκοτώνουμε ανθρώπους για να τρώμε.

— Έχεις δίκαιο άντρα μου! Κι επειδή είναι δύσκολο να σκοτώσεις ξένους ανθρώπους, δεν σκοτώνεις την Μάρω; του πρότεινε!

Ο άντρας της συμφώνησε. Έκλεισαν την Μάρω σὲ ένα δωμάτιο, την ταΐζαν με γλυκά, λέγοντάς της ότι της δίνουν όλο γλυκά γιατί την αγαπούνε περισσότερο από τον Γιάννη. "Αυτόν να μη του δίνεις τίποτε, άμα σου ζητάει", της είπαν.

Ο Γιάννης όμως είχε ακούσει τι σχεδιάζανε για την αδερφή του. Και παρακαλούσε την αδερφή του να του δώσει γλυκά, για να μη τα τρώει όλα εκείνη και πάχαινε. Αυτή όμως του έλεγε: "Τα γλυκά μου τα δίνουν οι γονείς μας,

γιατί με αγαπούν περισσότερο από σένα”.

— Άνοιξε την πόρτα να μπω, και θα σου πω γιατί σου δίνουν γλυκά, της είπε ο Γιάννης.

Του άνοιξε την πόρτα η Μάρω, κι ο Γιάννης της είπε όλα όσα άκουσε.

— Τι θα κάνουμε τώρα;

— Να φύγουμε από δω!

— Εσύ γιατί να φύγεις, του είπε η Μάρω. Εμένα θέλουν να σκοτώσουν!

— Όταν μάθουν ότι εγώ σε προειδοποίησα, θα με εκδικηθούν.

Πήραν απόφαση να φύγουν και πήδησαν από το παράθυρο. Η Μάρω ούτε που πρόφτασε ν’ αφήσει το χτένι από τα χέρια της, γιατί χτενιζότανε όταν ήρθε στο δωμάτιό της ο Γιάννης.

Τόβαλαν στα πόδια κι έτρεξαν στο δάσος.

Η γυναίκα όταν είδε ότι λείπουν τα παιδιά έτρεξε στον άντρα της τον κυνηγό να του πει τί συμβαίνει. Αυτός πήρε το μαχαίρι και το τσεκούρι του κι άρχισε να τρέχει να τα προφθάσει.

Τα παιδιά, που ήταν μικρά, δεν μπορούσαν να τρέξουν πολύ γρήγορα, κι έτσι ο κυνηγός τα έφτασε.

Όπως άπλωσε τα χέρια του να τα πιάσει, πέφτει η χτένα από τα χέρια της Μάρως, και με μιας φυτρώνει πίσω της ένα δάσος πυκνό, ανάμεσα στον κυνηγό και τα παιδιά. Αυτός με το τσεκούρι στο χέρι, έκοβε τους θάμνους και τα δέντρα για ν’ ανοίξει πέρασμα.

Όταν το κατάφερε, τα παιδιά είχαν απομακρυνθεί. Αλλά σιγά - σιγά τα ξανάφτασε. “Πού θα μου πάτε; φώναζε. Θα σας πιάσω”. Τότε η Μάρω κόβει τις δυο πλεξούδες της που μόλις έπεσαν καταγής έγιναν δυο μεγάλα φίδια.

Ο κυνηγός πάλεψε πολλή ώρα με τα φίδια. Κατάφερε τελικά να τα σκοτώσει. Τα παιδιά όμως είχαν απομακρυνθεί αρκετά. Ο άντρας γύρισε πίσω στο σπίτι του κουρασμένος.

Τα παιδιά διασχίζανε ένα δάσος. Διψάσανε, κι ο Γιάννης ήθελε να πιεί το νερό που βρήκε σε μια πατημασιά από βόδι. Η Μάρω τον σταμάτησε:

— Όχι αδερφάκι μου, μη πίνεις από την πατημασιά του βοδιού, γιατί θα γίνεις και συ βόδι και θα σε σφάξουνε.

Ο Γιάννης την άκουσε.

Περπάτησαν, περπάτησαν αρκετά και τα δυο αδερφάκια. Ο Γιάννης διψούσε. Έσκυψε να πιεί το νερό που είχε μαζευτεί σε μια πατημασιά από ζυγούρι, αλλά η Μάρω θέλησε να τον εμποδίσει.

— Δεν μπορώ ν' αντέξω άλλο τη δίψα, της είπε αυτός.

Δεν άκουσε την αδερφή του κι είπτε το νερό. Μεμιάς μεταμορφώθηκε σε ζυγούρι. Η Μάρω πολύ στενοχωρήθηκε. Τί μπορούσε όμως να κάνει. Βιάζε κι είχε κοντά της το ζυγούρι που την ακολουθούσε βελάζοντας.

Προχώρησαν κι άλλο, ώσπου βρήκαν μια μεγάλη οξυά και σταμάτησαν να ξεκουρασθούν.

— Οξυά, οξυά, την παρακάλεσε η Μάρω. Άνοιξε να βάλω το κεφαλάκι μου.

Γκλαπ, γκλαπ, άνοιξε η οξυά κι έβαλε η Μάρω το κεφαλάκι της.

— Οξυά, οξυά, άνοιξε να βάλω μέσα το κορμάκι μου, ξανάπε η Μάρω.

Γκλαπ, γκλαπ, άνοιξε κι άλλο η οξυά και μπήκε μέσα στο κορμό της η Μάρω. Έβαλε και το αδερφάκι της μέσα, και εκεί κοιμόντουσαν. Είχαν την οξυά για σπίτι τους. Αλλά πεινούσαν. Μέρες ολόκληρες, τα καυμένα, χωρίς να βάλουν μπουκιά στο στόμα τους.

Κοντά στην οξυά ήτανε το αμπέλι του βασιληά, και λίγο πιο κάτω το παλάτι του.

— Θα πάω στ' αμπέλι, είπε ο Γιάννης, να φέρω σταφύλια να φάμε, γιατί θα πεθάνουμε από την πείνα.

— Μη πας αδερφάκι μου, τον παρακάλεσε η Μάρω. Θα σε πιάσουν. Καλύτερα να πάω εγώ.

— Όχι θα πάω εγώ, επέμενε ο αδερφός της.

Κάθε μέρα πήγαινε κι έφερνε σταφύλια. Το βασιλόπουλο κάποτε κατάλαβε ότι λείπουν σταφύλια απ' τ' αμπέλι. Είδε πατημασιές από ζυγούρι, πήρε το όπλο του και κάθησε φρουρά να πιάσει τον κλέφτη. Είδε το ζυγούρι, το άφησε να μαζέψει σταφύλια, και το παρακολούθησε που πήγε τα σταφύλια στην οξυά.

Μόλις το βασιλόπουλο είδε τη Μάρω τόσο όμορφη και φοβισμένη τη λυπήθηκε.

— Μη φοβάσαι, της είπε, δεν θα σε πειράξω.

Η Μάρω του διηγήθηκε όλη την ιστορία της.

— Θα σας πάρω μαζί μου, είπε το βασιλόπουλο. Εσένα Μάρω θα σε πάρω γυναίκα μου.

— Φοβάμαι για το αδερφάκι μου, είπε η Μάρω. Θα νομίσει κανείς ότι είναι πραγματικά ζυγούρι και θα το σφάξει.

— Το αδερφάκι σου θα το περιποιηθούμε και θα το προστατέψουμε, μη στενοχωριέσαι.

Πήγανε στο παλάτι. Το βασιλόπουλο διάταξε να ντύσουν τη Μάρω με ωραία φορέματα. Το ζυγούρι το βάλανε σε ιδιαίτερο δωμάτιο και το στολίσανε στα χρυσά.

Έγινε ο γάμος με πολλούς καλεσμένους. Ένα μήνα έπιναν και γλένταγαν. Η Μάρω χαιρότανε που έπεσε σε καλά χέρια. Κάποτε όμως κηρύχθηκε πόλεμος. Ένας ξένος βασιληάς τους επιτέθηκε και ο βασιληάς με το βασιλόπουλο πήραν τον στρατό τους και πήγαν να τον πολεμήσουν.

Μια υπηρέτρια, λέει μια μέρα στη Μάρω:

- Πάμε μια βόλτα μέχρι το πηγάδι;
- Θέλω νάρθω, αλλά πώς ν' αφήσω μόνο του το ζυγούρι;
- Να το πάρουμε κι αυτό μαζί, της είπε.

Πήγανε στο πηγάδι. Από κοντά ερχότανε το ζυγούρι.

- Μου δίνεις για λίγο τα ρούχα σου να καθρεφτιστώ στα νερά του πηγαδιού; τη ρώτησε η υπηρέτρια. Θέλω να δω πώς θα μοιάζω σα βασιλοπούλα.

— Η Μάρω της ταδωσε και φόρεσε τα ρούχα της υπηρέτριας. Αυτή όμως, βρίσκει ευκαιρία και σπρώχνει την Μάρω μέσα στο πηγάδι. Προσπάθησε να σφάξει και το ζυγούρι, αλλά αυτό πρόφτασε και κρύφτηκε στο δωμάτιό του. Βέλαζε συνέχεια κι έλεγε: "Μάρω, Μάρω στο πηγάδι γύφτισσα, γύφτισσα στο σαράγι. Βράζουν, βράζουν τα καζάνια και τροχάνε τα μαχαίρια για τ' εμένα το καυμένο". Αυτό έλεγε συνέχεια. Οι παλατιανοί βαρέθηκαν να τ' ακούνε και τόκλεισαν στο υπόγειο.

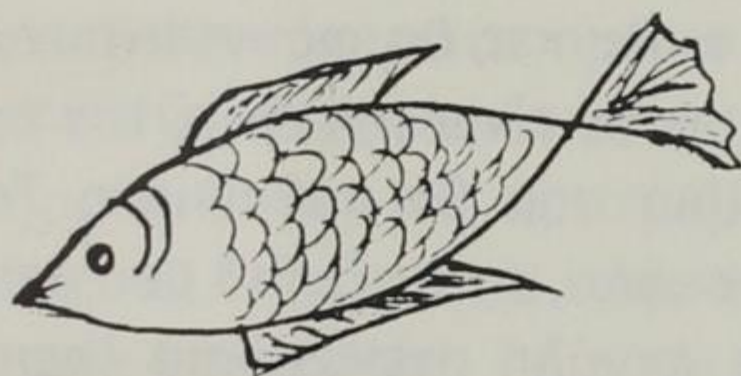
Ο πόλεμος τέλειωσε. Η υπηρέτρια μόλις έμαθε ότι έρχεται το βασιλόπουλο, έβγαλε τα ρούχα της βασιλοπούλας και ξαναφόρεσε τα δικά της. Το βασιλόπουλο πήγε στο πη-

γάδι να ποτίσει το άλογό του. Έρριξε τον κουβά και βγάζει μια τούφα χρυσά μαλλιά. "Μπα, τί είν' αυτό", είπε μέσα του. Ξαναρίχνει τον κουβά και βγάζει το δακτυλίδι της Μάρως. Την τρίτη φορά που έρριξε τον κουβά έβγαλε την Μάρω μισοζωντανή. Πάει στο παλάτι κι ακούει το ζυγούρι που ακόμη βέλαζε: "Μπε, μπε, Μάρω, Μάρω στο πηγάδι γύφτισσα, γύφτισσα στο σαράγι. Βράζουν, βράζουν τα καζάνια και τροχάνε τα μαχαίρια για τ' εμένα το καυμένο".

Έφερε τους καλύτερους γιατρούς να την γιατρέψουν. Πραγματικά σε λίγο καιρό η Μάρω έγινε καλά.

Το βασιλόπουλο, αφού έμαθε όλα όσα έγιναν τιμώρησε αυστηρά την υπηρέτρια. Τιμώρησε κι όλους όσους δεν προσεχαν την Μάρω και το ζυγούρι, κατά το διάστημα που έλειπε μαζί με τον πατέρα του στον πόλεμο.

Αφού έβαλε σε τάξη όλα τα πράγματα, έκανε ένα μεγάλο γλέντι, καλύτερο απ' το πρώτο. Η Μάρω κι ο Γιάννης ζούσανε τώρα ευτυχισμένοι κι αφήσανε αυτό το παραμύθι να το μαθαίνουμε από γενιά σε γενιά, για να μη ξεχαστεί ποτέ.

Τα τρία αδέρφια

Μια φορά κι ένα καιρό ζούσανε στην άκρη του κόσμου ένας πατέρας με τα τρία όρφανά παιδιά του. Σ' όλη τους τη ζωή τρώγανε ψάρια που ψάρευε ο πατέρας από τη λίμνη, άλλη τροφή δεν είχαν.

Τα παιδιά ήταν πολύ όμορφα και μοιάζανε τόσο πολύ μεταξύ τους που ούτε τα ξεχώριζες. Μεγάλωσαν και κατάλαβαν ότι δεν ήταν ζωή αυτή που ζούσανε. Ερχότανε μέρες που ο πατέρας τους δεν έπιανε ψάρια και δεν είχαν τι να φάνε.

Μια φορά είχαν να φάνε δυο μέρες στη σειρά. Την τρίτη έπιασε στο αγγίστρι του ένα παράξενο ψάρι. Το ψάρι μίλησε μ' ανθρώπινη φωνή και τον παρακάλεσε:

— Άφησέ με, να ταΐσω σήμερα τα παιδιά μου και έλα αύριο να με πιάσεις. Μόλις σε δω, θα πεταχτώ μόνο μου στα χέρια σου.

Ο πατέρας το λυπήθηκε και το άφησε. Όλη τη μέρα και το βράδυ σκεφτότανε, τί είδους ψάρι να ήτανε άραγε αυτό! Την άλλη μέρα πήγε στην όχθη της λίμνης. Μέσα από τα νερά της πετάχτηκε το ψάρι στα χέρια του. Ο πατέρας το λυπήθηκε και το χαϊδεψε. Το ψάρι του είπε:

— Όταν θα με σφάξεις, θα χύσεις τρεις σταλαματιές από το αίμα μου στην αυλή σου. Απ' αυτές θα φυτρώσουν τρεις λεύκες που θα συμβολίζουν η κάθε μια και ένα παιδί σου. Όσο καιρό οι λεύκες θα φουντώνουν και θα μεγαλώνουν, τα παιδιά σου θα είναι υγιή. Όταν οι λεύκες θα μαραινούνται, τα παιδιά σου θα παθαίνουν. Τα κόκκαλά μου να τα δώσεις στη σκύλα, τα εντόσθιά μου στη γάτα.

Ο πατέρας με μεγάλη στενοχώρια έσφαξε το ψάρι και έκανε ό,τι του είπε. Μεμιάς στην αυλή φύτεψαν τρεις πελώριες λεύκες. Η σκύλα γέννησε όμορφα σκυλάκια, η γάτα όμορφα γατάκια.

Το μεγαλύτερο παιδί του λέει μια μέρα:

— Πατέρα, εγώ θα φύγω, να γνωρίσω κι άλλο κόσμο. Πήρε το σπαθί του, ανέβηκε στο άλογό του και ξεκίνησε. Το σκυλί τον ακολουούθησε. Περπάτησε πολύ, μέρες και νύχτες. Κάποτε, προσπαθώντας να πηδήσει ένα χαντάκι, έπεσε στον άλλο κόσμο, σ' ένα σπίτι μιας γριούλας.

Η γριά φοβήθηκε από τον θόρυβο, βγήκε τρομαγμένη και τον μάλωνε για τη ζημιά που της έκανε στη σκεπή. Ο νέος της ζήτησε συγγνώμη και διόρθωσε τη σκεπή της. Μόλις τέλειωσε την παρακάλεσε:

— Δώσ' μου γριούλα κάτι να φάω.
— Τροφή να σου δώσω όση θέλεις. Νερό όμως μη μου ζητήσεις!

— Γιατί να μη ζητήσω νερό;

— Γιατί το πηγάδι το φυλάγει ένας δράκος, που έχει

δώδεκα κεφάλια. Για να πάρουμε νερό μια φορά τον χρόνο, τρώει κάθε βδομάδα από ένα αγόρι και ένα κορίτσι. Σήμερα θα φάει το κορίτσι του βασιληά.

— Τότε θα πάω να τον σκοτώσω, είπε ο νέος.

— Δεν θα μπορέσεις παιδί μου. Θα σε φάει ο δράκος.

Ο νέος όμως το είχε αποφασίσει. Όταν είδε η γριούλα ότι ετοιμαζόταν να πάει στο πηγάδι, τον συμβούλεψε:

— Κοίταξε παιδί μου, όσο κεφάλια θα κόβεις, άλλα τόσα θα βγαίνουν. Γι αυτό πρώτα πρέπει να κόψεις το δάκτυλό του, γιατί απ' αυτό βγαίνουν τα κεφάλια.

Το παιδί πήρε το σπαθί του και τράβηξε για το πηγάδι να βρει τον δράκο. Ο δράκος είχε στην αγκαλιά του το κορίτσι και κοιμότανε ξένοιαστος. Το παιδί ορμάει με το σπαθί του και του κόβει το δάκτυλο. Μετά άρχισε να κόβει ένα ένα τα κεφάλια. Η πάλη ήταν σκληρή και κράτησε ώρες. Στο τέλος όμως τα κατάφερε και τον σκότωσε. Έκοψε μια γλώσσα του δράκου και την κράτησε για ενθύμιο.

Η βασιλοπούλα τον αγκάλιασε, τον φίλησε και τον ευχαρίστησε που της έσωσε τη ζωή. Από το πηγάδι τώρα άρχισε να βγαίνει νερό κι ο κόσμος έπινε όσο ήθελε.

Ο βασιληάς είχε υποσχεθεί να δώσει την κόρη του σ' όποιον σκότωνε τον δράκο και γλύτωνε την βασιλοπούλα. Ένας γύφτος που τόξερε αυτό, έκοψε ένα κεφάλι του δράκου κι είπε στην βασιλοπούλα:

— Θα πεις στο πατέρα σου, ότι εγώ σκότωσα τον δράκο. Αλλιώς θα σε σκοτώσω.

Παρουσιάστηκε ο γύφτος στον βασιληά και του έδειξε το κεφάλι. Το κορίτσι όμως δεν τον ήθελε για άνδρα της τέτοιος άσχημος που ήταν, γιαυτό έκλαιγε κι έλεγε στον πατέρα της:

— Δεν είναι αυτός πατέρα! Άλλος ήταν! Σου λέει

ψέμματα!

— Τί είναι αυτά που λές! είπε ο βασιληάς. Αφού έφερε να δω και το κεφάλι του δράκου. Βλέπω και γω πως είναι γύφτος κι άσκημος, αλλά τι να κάνουμε, το υποσχέθηκα. Ετοιμάσου τώρα να γίνεις γυναίκα του.

Ήρθε η μέρα του γάμου. Ήταν προσκαλεσμένοι όλοι οι υπήκοοι του βασιληά. Πήγε και η γριούλα στο γάμο και άφησε το παιδί στο σπίτι. Τα τραπέζια ήταν γεμάτα με λογιών - λογιών φαγητά και ποτά. Όλοι τραγουδούσανε και χροεύανε. Η βασιλοπούλα μόνο έκλαιγε συνέχεια, γιατί την υποχρέωσαν να παντρευτεί τον γύφτο.

Η γριούλα καθώς έτρωγε έβαζε και κανένα γλυκό στον κόρφο της. Ο βασιληάς το πρόσεξε αυτό, πήγε κοντά της και την ρώτησε:

— Γιατί το κάνεις αυτό;

— Γιατί έχω ένα παιδί στο σπίτι μου και θα του πάω να φάει.

— Να το φέρεις κι αυτό εδώ, είπε ο βασιληάς. Εγώ προσκάλεσα όλους τους κατοίκους.

Η γριά πήγε στο σπίτι κι έφερε στο γλέντι το παιδί. Μόλις το είδε η βασιλοπούλα, πετάχτηκε στην αγκαλιά του.

— Αυτός είναι μπαμπά που σκότωσε τον δράκο.

— Ψέμματα, εγώ τον σκότωσα, φώναζε ο γύφτος.

— Δε μου λες, τον ρωτάει το παιδί. Το κεφάλι που έφερες έχει μέσα γλώσσα;

— Και βέβαια έχει, λέγει ο γύφτος.

Ανοίγουν το στόμα του κεφαλιού και βλέπουν ότι η γλώσσα έλειπε!

— Να η γλώσσα, είπε το παλληκάρι και την έβγαλε από την τσέπη του.

Τότε κατάλαβαν όλοι ποιος σκότωσε τον δράκο. Έδωσε

ο βασιληάς διαταγή κι οι στρατιώτες έπιασαν τον γύφτο και τον έρριξαν στη φυλακή για όλη του τη ζωή.

Ξανάγινε τώρα ο γάμος, με γαμπρό το παλληκάρι, πολύ μεγαλύτερος απ' τον προηγούμενο.

Την άλλη μέρα το παλληκάρι καβαλίκεψε το άλογο και πήγε μια βόλτα στο δάσος. Από κοντά και το σκυλί του. Στην άκρη του δάσους καθόταν μια μάγισσα, που κρατούσε ένα βιβλίο με γράμματα ανάποδα. Όποιος περνούσε από μπροστά της τον μάγευε και τον άφηνε αναισθητο.

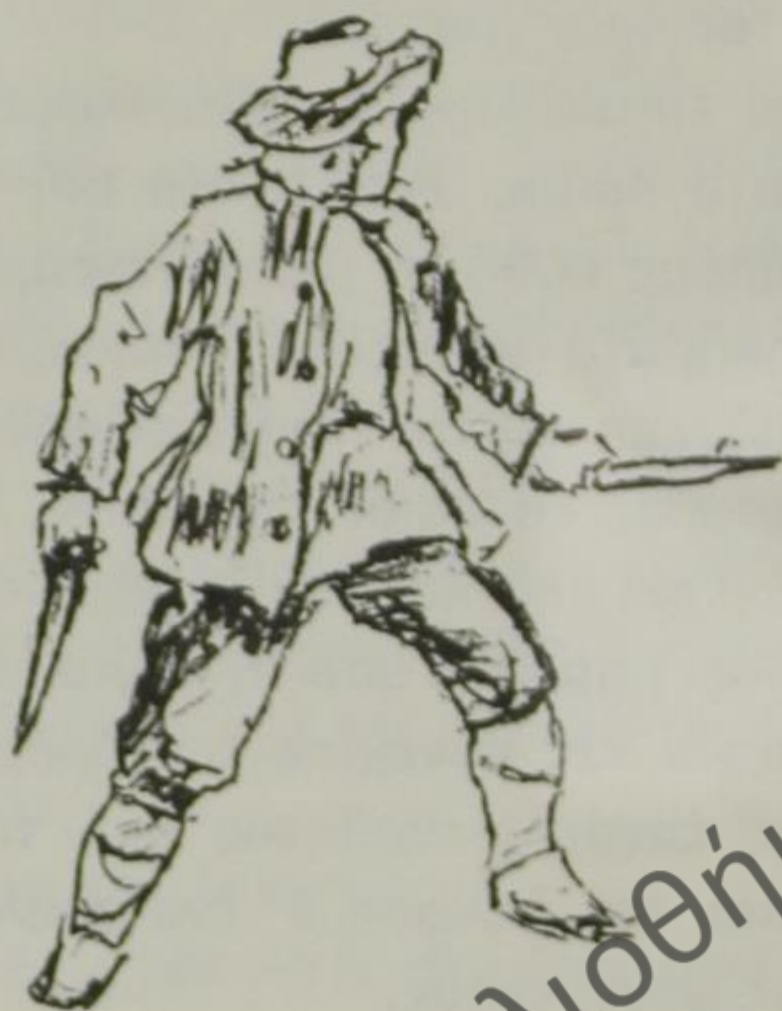
Όπως προχωρούσε το παιδί στο δάσος, πολλά πουλάκια πετάζανε στα χέρια του και του έλεγαν να αλλάξει δρόμο για να μη περάσει μπροστά από τη μάγισσα. Δεν κατάλαβε όμως τι του είπαν και συνέχισε τον δρόμο του. Μόλις έφτασε κοντά της έπεσε αναισθητος από το άλογο. Τον πήρε η μάγισσα και τον έκλεισε σ' ένα γυάλινο σπίτι μαζί με χιλιάδες άλλους μαγεμένους.

Η βασιλοπούλα όταν είδε ότι αργούσε ο άντρας της να επιστρέψει, έστειλε στρατιώτες να τον βρουνε. Είχε γίνει όμως άφαντος.

Ο πατέρας του με τα δυο αδέρφια του, είδανε τη λεύκα μαραμένη και κατάλαβαν ότι κάτι έπαθε ο μεγάλος αδερφός. Ο δεύτερος είπε στον πατέρα τους ότι θα ξεκινήσει να δει τι συμβαίνει. Πήρε το άλογό του και το σκυλί και ξεκίνησε. Όπως ο πρώτος έτσι κι αυτός έπεσε πάνω στη σκεπή της γριάς. Αυτή νόμισε ότι είναι ο μεγάλος και του είπε:

— Όλος ο κόσμος ψάχνει και συ πέφτεις απ' τον ουρανό;

Ο δεύτερος αδερφός κατάλαβε ότι από κει πέρασε ο μεγαλύτερος. Πήγε στο παλάτι του βασιληά κι η βασιλοπούλα χάρηκε που τον είδε, γιατί νόμισε ότι είναι ο άντρας της.

Αυτός δεν της είπε τίποτα. Πήρε το άλογό του και το σκυλί και ξεκίνησε για το δάσος. Φτάνοντας στην άκρη του δάσους, πέταξαν τα πουλιά κοντά του για να τον προειδοποιήσουν, αλλά δεν καταλάβαινε την γλώσσα τους. Έτσι προχώρησε κι έφτασε στη μάγισσα. Αυτή γύρισε το βιβλίο της ανάποδα κι ο δεύτερος αδερφός έπεσε αναισθητός. Τον πήρε η μάγισσα και τον έκλεισε κι αυτόν στο γυάλινο σπίτι μαζί με τους άλλους μαγεμένους.

Ο πατέρας με τον τρίτο αδερφό, μόλις είδαν και την δεύτερη λεύκα να μαραίνεται ανησύχησαν. Ο μικρός αποφάσισε να φύγει να βρει τους δυο άλλους. Ο πατέρας δεν τον άφησε: "Μη πας παιδί μου, θα χάσω και σένα". Ο μικρός επέμενε. Με τα πολλά, τον άφησε ο πατέρας. Πήρε κι αυτός

το άλογό του και το σκυλί και ξεκίνησε.

Όταν έπεσε στη σκεπή της γριούλας, αυτή του είπε:

— Που ήσουν πάλι; Τρέχα γρήγορα στη γυναίκα σου, ψάχνει να σε βρει.

Ο μικρός κατάλαβε ότι από δω πέρασαν κι οι άλλοι αδερφοί του. Ξεκίνησε για το παλάτι. Η βασιλοπούλα που ανησυχούσε, χάρηκε μόλις τον είδε, γιατί νόμισε πάλι ότι είναι ο άντρας της. Τόσο πολύ έμοιαζαν τα τρία αδέρφια μεταξύ τους.

Ο μικρός πήγε στο δάσος να βρει τους άλλους δυο. Τα πουλιά φτερούγιζαν δίπλα του ανήσυχα. Του έλεγαν να μη προχωρήσει άλλο. Ο μικρός σκέφτηκε: "Για να είναι τόσο ανήσυχα τα πουλιά, κάτι θέλουν να πουν. Θα πρέπει να είμαι προσεκτικός. Κάπου εδώ θα χάθηκαν τα αδέρφια μου".

Βάδιζε προσεκτικά. Στην άκρη είδε την μάγισσα. Πήγε σιγά - σιγά από πίσω της, δίνει μια κλωτσιά το βιβλίο που κρατούσε και την άρπαξε από το λαιμό.

— Πες μου που είναι τα αδέρφια μου, της είπε αγριεμένος.

Η μάγισσα φοβήθηκε. Του έδειξε το γυάλινο σπίτι. Ο μικρότερος αδερφός άνοιξε την πόρτα και ξεμαγεύτηκαν όλοι όσοι ήταν μέσα. Την μάγισσα την σκότωσαν για να μη ξανακάνει κακό σε κανένα άνθρωπο.

Τα τρία αδέρφια πήγαν μαζί στο παλάτι. Η βασιλοπούλα τάχασε. Δεν μπορούσε να καταλάβει ποιος είναι ο άντρας της. Οι μικρότεροι της έδειξαν τον μεγάλο και της είπαν ότι αυτός είναι. Ο βασιληάς χαρούμενος που σώθηκε ο γαμπρός του, παρακάλεσε τους μικρότερους να μείνουν στο παλάτι του. Αυτοί δέχτηκαν κι έφεραν και τον πατέρα τους. Ζήσανε όλοι μαζί στο παλάτι χαρούμενοι κι ευτυχισμένοι.

Ο φτωχός κι οι 40 κλέφτες

Μια φορά κι ένα καιρό ζούσανε δυο αδερφοί. Ο ένας ήταν πλούσιος κι ο άλλος φτωχός. Ο φτωχός δούλευε στα κτήματα του πλούσιου. Δούλευε σκληρά από το πρωί ως το βράδυ για να ζήσει την οικογένειά του. Ο πλούσιος αδερφός του έδινε ένα καρβέλι ψωμί τη μέρα.

Παρόλη τη φτώχεια του, είχε δώδεκα παιδιά που ήταν όλα γερά και ροδοκόκκινα, ενώ του πλούσιου ήταν κιτρινιάρικα. Αυτός ζήλευε και απορούσε: "Πώς είναι δυνατό, έλεγε μέσα του, τα δικά μου τα παιδιά που έχουν όλα τα καλά του κόσμου να είναι αρρωστιάρικα, ενώ ο αδερφός μου που έχει ένα κοπάδι παιδιά, να τα έχει όλα ροδοκόκκινα;", έλεγε μέσα του. "Κάτι πρέπει να κάνω, γιατί θα σκάσω από το κακό μου". Φώναξε τη γυναίκα του:

— Άκουσε γυναίκα, αύριο που θάρθει ο αδερφός μου στη δουλειά, θα του δώσεις μόνο μισό καρβέλι και όχι ολόκληρο. Να δούμε αν θα συνεχίσουν τα παιδιά του να είναι ροδοκόκκινα.

Την άλλη μέρα το πρωί ήρθε ο φτωχός στη δουλειά. Τέλειωσε το σκούπισμα, έπλυνε τα ρούχα, καθάρισε τους σταύλους και χωρίς καθόλου να ξεκουραστεί, μουσκεμένος απ' τον ιδρώτα, άναψε το φούρνο να ψήσει το ψωμί που ζύμωσε απ' την προηγούμενη το βράδυ.

Όταν βράδιασε ζήτησε απ' τη γυναίκα το ένα καρβέλι ψωμί που ήταν η αμοιβή του. Αυτή του έδωσε μισό.

— Νύφη, αυτό που μου δίνεις είναι λίγο. Δεν θα φτάσει για την οικογένειά μου. Γιατί δεν κρατάς τη συμφωνία;

— Θα φτάσει, δεν θα φτάσει το ψωμί, τόσο μου είπε ο άντρας μου να σου δώσω.

— Σκέψου λίγο, βρε νύφη. Έχω δώδεκα παιδιά. Όλα περιμένουν με το στόμα ανοιχτό αυτό το ψωμί που μου δίνετε.

— Ποιος σου είπε να κάνεις τόσα πολλά; Γιατί δεν έκανες μόνο δυο σαν και μας;

Είδε ο φτωχός, ότι δεν τον καταλάβαινε, πήρε το μισό καρβέλι και πήγε σπίτι στενοχωρημένος. Το άλλο πρωί πήγε στη δουλειά και του έδωσαν πάλι μισό καρβέλι. Αυτό κράτησε πολύ καιρό.

Ο πλούσιος παρακολουθούσε τα παιδιά του φτωχού αδερφού. Μ' έκπληξη παρατηρούσε ότι πάλι τα δικά του τα παιδιά ήταν πιο αρρωστιάρικα. Γιαυτό είπε στη γυναίκα του:

— Από αύριο δεν θα του δίνεις μισό καρβέλι ψωμί. Θα παίρνει για αμοιβή μόνο τα ζυμάρια που μένουν στα χέρια του όταν ζυμώνει. Να δούμε, θάναι πάλι ροδοκόκκινα τα παιδιά του;

Φώναξε ο αδερφός, παρακάλεσε, αλλά τίποτε. Κι αφού δεν μπορούσε να βρει αλλού δουλειά, τί να κάνει, δέχτηκε. Έτσι, έπαιρνε ό,τι ζυμάρι έμενε στα χέρια του, το ξέπλενε στην κατσαρόλα, έρριχνε μέσα και τσουκνίδες και αυτό ήταν το φαγητό τους.

Ο πλούσιος αδερφός παρακολουθούσε. Είδε ότι παρ' όλα αυτά, η κατάσταση των παιδιών παρέμενε η ίδια. Ούτε αυτό το μέτρο τον βοήθησε. Φώναξε πάλι τη γυναίκα του:

— Τώρα γυναίκα δεν θα του δίνεις τίποτα. Θα ξεπλύνει πρώτα τα χέρια του στο σπίτι μας κι ύστερα θα φεύγει.

— Μα άνδρα μου, θα φύγει από τη δουλειά μας αν δεν του δίνουμε τίποτε!

— Ας φύγει. Να μη τον ξαναδώ στα μάτια μου. Δεν μπορώ εγώ να βλέπω τα δικά μου παιδιά χειρότερα απ' τα δικά του. Καλύτερα ν' ανοίξει η γη και να με καταπιεί.

Την άλλη μέρα ο φτωχός αδερφός δούλεψε από το πρωί ως το βράδυ. Όταν ήρθε η ώρα να φύγει, η νύφη του τον υποχρέωσε να ξεπλύνει τα χέρια του. Μόλις τα είδε καθαρά, τότε τον άφησε να φύγει.

Πήγε στο σπίτι του οφτωχός, με βουρκωμένα μάτια. Έτρεξε η γυναίκα του να τον περιποιηθεί

— Όπως βλέπεις γυναίκα, της είπε, σήμερα δεν μου έδωσαν τίποτε. Θα κοιμηθούνε τα παιδιά μας νηστικά. Ετοιμάσέ μου αύριο το μυστρί και το σφυρί μου, θα πάω να ψάξω αλλού, μήπως βρω δουλειά.

Η γυναίκα του στενοχωρήθηκε. Άρχισε τις κατάρες. Του ετοίμασε τα εργαλεία, κι αυτός την άλλη μέρα πρωί-πρωί ξεκίνησε για τη πόλη που ήταν στο βουνό. Περπάτησε πολύ και κάθησε σε μια πέτρα να ξεκουραστεί. Σε μια στιγμή βλέπει κάτω στη χαράδρα να προχωρούν σαράντα κλέφτες. Σταμάτησαν σ' ένα βράχο κι ο αρχηγός τους

φώναξε: "Πέτρα, άνοιξε". Ο βράχος πραγματικά μετακινήθηκε και μπήκανε οι κλέφτες στη σπηλιά που βρισκόταν από πίσω του. Σ' αυτή τη σπηλιά οι κλέφτες έκρυβαν αυτά που έκλεβαν από τον κόσμο.

Ύστερα από μια ώρα βγήκανε. Φώναξε ξανά ο αρχηγός: "Κλείσε, πέτρα", κι αυτή έκλεισε με μιας.

Ο φτωχός παρακολούθησε όλη αυτή τη σκηνή. Προσπαθούσε να μη ξεχάσει το σύνθημα "Πέτρα, άνοιξε" και "Κλείσε, πέτρα". Έπρεπε να το πει ακριβώς έτσι. Μόλις οι κλέφτες φύγαν μακριά για να συνεχίσουν τις κλεψιές, ο φτωχός πήγε κοντά στο βράχο και διάταξε: "Πέτρα, άνοιξε". Πραγματικά, άνοιξε ο βράχος και μπήκε μέσα στη σπηλιά. Έμεινε μ' ανοικτό το στόμα απ' όσα είδε εκεί μέσα. Λίρες, κοσμήματα, σπάνια αντικείμενα... Χωρίς να χάσει καιρό γέμισε τις τσέπες όσο πιο πολύ μπορούσε και βγήκε γρήγορα. Φώναξε την πέτρα να κλείσει, κι αυτή έκλεισε. Τράβηξε για το σπίτι του τρέχοντας. Μόλις έφτασε λέγει στη γυναίκα του:

— Τρέχα γρήγορα στον αδερφό μου, και πάρε τη ζυγαριά του να ζυγίσω το χρυσάφι που έχω πάνω μου.

Πήγε η γυναίκα του και πήρε τη ζυγαριά. Η νύφη της όμως που παραξενεύτηκε, άλειψε τη ζυγαριά με μέλι, για να δει τι θα ζυγίσουν.

Ο φτωχός ζύγισε το χρυσάφι κι έστειλε πίσω τη ζυγαριά. Είχαν κολλήσει όμως δυο λίρες πάνω της. Μόλις της είδε ο πλούσιος αδερφός, έτρεξε γρήγορα στην καλύβα του φτωχού και τον ρώτησε πού βρήκε τις λίρες. Αυτός, καλόκαρδος όπως ήταν, του είπε. Αποφασίσανε την άλλη μέρα να πάνε κι οι δυό στη σπηλιά. Δεν κοιμηθήκανε όλο το βράδυ, περιμένοντας πότε θα ξημερώσει.

Το πρωί, πήρε ο καθένας από ένα σακκί και τράβηξαν

για τη μεγάλη πέτρα. Καθήσανε λίγο παράμερα να δούνε πότε θα φύγουν οι κλέφτες. Μόλις τους είδαν να φεύγουνε, πήγαν κοντά. Φώναξε ο φτωχός "Πέτρα, άνοιξε" και μπήκαν μέσα. Ο πλούσιος έχασε τη μιλιά του με όσα είδε. Γέμισαν τα σακκιά με χρυσάφι και τραβήξανε για τα σπίτια τους. Πριν χωρίσουν ο φτωχός λέει στον αδερφό του:

— Κύτταξε, αύριο θα πάμε πάλι μαζί. Μη πας μόνος σου!

— Καλά, καλά, αποκρίθηκε ο άλλος.

Αλλά είχε σκοπό να τον ξεγελάσει. Έτσι, πριν ξημερώσει πήρε ο πλούσιος δυο σακκιά και ξεκίνησε μοναχός του. Έφτασε στην πέτρα, και χωρίς να περιμένει την εμφάνιση των κλεφτών, μπήκε μέσα στη σπηλιά κι άρχισε να γεμίζει τα σακκιά. Σε λίγο όμως έφθασαν κι οι κλέφτες. "Πέτρα, άνοιξε", φώναξε ο αρχηγός τους. "Κλείσε, πέτρα" φώναζε από μέσα ο πλούσιος που τους άκουσε. Κι η πέτρα έμενε ακίνητη. Σαν είδαν οι κλέφτες ότι η πόρτα δεν κουνιότανε φώναξαν όλοι μαζί δυνατά: "Πέτρααα, άνοιξεεε". Όσο και να φώναζε ο πλούσιος από μέσα, δεν μπορούσε να φωνάξει περισσότερο, κι έτσι η πέτρα άνοιξε.

"Εσύ είσαι που μας παίρνει το χρυσάφι;", του είπαν. Τον άρπαξαν, τον έβγαλαν απ' τη σπηλιά και τον καταξέσκισαν.

Ο φτωχός όταν ξύπνησε κι είδε ότι έφυγε ο αδερφός του, τον περίμενε να γυρίσει. Άργησε κι άρχισε ν' ανησυχεί. Τρεις μέρες περίμενε, κι αφού ο πλούσιος αδερφός δεν φαινόταν, κατάλαβε ότι κακό θα του συνέβη. Πήγε στην σπηλιά κι όταν έφυγαν οι κλέφτες έψαξε να βρεί τον αδερφό του. Τον βρήκε, τον φορτώθηκε στη πλάτη και γύρισε στο χωριό. Πήγε στο τσαγγάρη και τον παρακάλεσε να ράψει τις πληγές του πεθαμένου του αδερφού.

Αυτός δέχθηκε, κι όταν τέλειωσε, πήρε το νεκρό ο φτωχός αδερφός και τον έθαψε. Οι κλέφτες όταν γύρισαν στη σπηλιά απόρησαν που δεν είδαν το σκοτωμένο. Έψαξαν, έψαξαν αλλά δεν τον βρήκαν.

Πέρασαν χρόνια. Ο φτωχός αδερφός δεν ξαναπήγε στη σπηλιά, γιατί φοβόταν μήπως τον πιάσουν οι κλέφτες.

Ο αρχηγός των κλεφτών κάποια μέρα, πήγε στο τσαγγάρη.

— Μπορείς να μπαλώσεις σαράντα ζευγάρια παπούτσια; τον ρώτησε.

— Και βέβαια, απάντησε αυτός. Εδώ μπαλώσα άνθρωπο, και τα παπούτσια δεν μπορώ να μπαλώσω;

Ο αρχηγός κατάλαβε.

— Ποιος σου έφερε τον άνθρωπο που μπαλώσες; τον ρώτησε.

— Να, από κείνο το σπίτι ήρθε, απάντησε ο τσαγγάρης.

Ο αρχηγός πήγε στο σπίτι, και έγραψε με κιμωλία ένα σταυρό πάνω από τη πόρτα. Γύρισε στη σπηλιά και είπε στους κλέφτες:

— Βρήκα αυτόν που πήρε το σκοτωμένο. Θα πάμε να τον σκοτώσουμε, γιατί γνωρίζει το μυστικό με τη σπηλιά. Μένει σ' ένα σπίτι, που έβαλε σημάδι με κιμωλία.

Ο φτωχός την άλλη μέρα το πρωί, μόλις είδε το σταυρό με την κιμωλία, υποψιάστηκε ότι κάτι θα συμβεί. Γι αυτό και πήρε μια κιμωλία κι έκανε από ένα σταυρό σε κάθε σπίτι του χωριού. Όταν, οι κλέφτες, πήγαν στο χωριό, είδαν ότι όλα τα σπίτια είχαν ένα σταυρό με κιμωλία. Γύρισαν πάλι πίσω κι είπαν στον αρχηγό τους τί έγινε. Αυτός ξαναπήγε στον τσαγγάρη και τον ξαναρώτησε πού είναι το σπίτι. Του το έδειξε πάλι ο τσαγγάρης. Ο αρχηγός, πήρε 39 βαρέλια κι έβαλε μέσα τους κλέφτες. Πήγε στο σπίτι που του

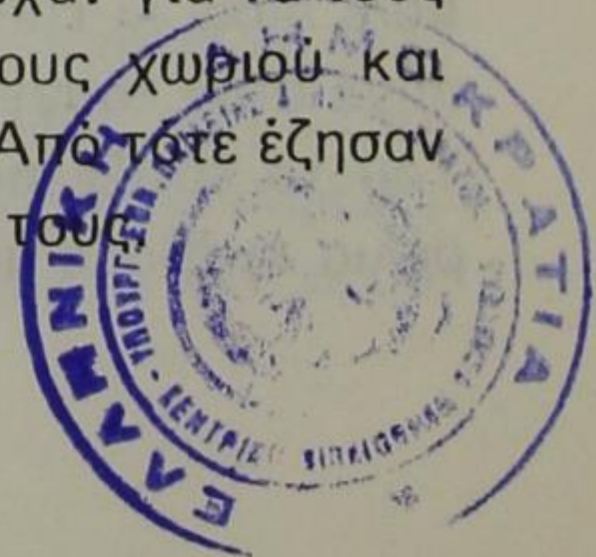
έδειξε ο τσαγγάρης κι είπε στον νοικοκύρη:

— Έχω 39 βαρέλια με λάδι. Σε παρακαλώ επειδή έχεις μεγάλο υπόγειο, μπορώ να τα βάλω για σήμερα το βράδυ και να τα πάρω αύριο το πρωί;

— Γιατί όχι, του απάντησε αυτός.

Βάλανε τα βαρέλια στο υπόγειο και κάθισαν να φάνε. Το βράδυ έστρωσαν τον αρχηγό να κοιμηθεί. Η γυναίκα κατέβηκε κρυφά στο υπόγειο, να πάρει λίγο λάδι από τα βαρέλια. Σήκωσε ένα καπάκι είδε ένα ανθρώπινο κεφάλι. Τόκλεισε τρομαγμένη κι άνοιξε άλλο. Και κει τα ίδια. Έτρεξε γρήγορα και το είπε στον άντρα της. Αυτός κατάλαβε ποιοί ήτανε. Είπε στην γυναίκα του να βράσει νερό. Μ' αυτό ζεμάτισαν όλους τους κλέφτες που ήταν στα βαρέλια. Πήραν κρυφά την κουμπούρα που είχε κάτω από μαξιλάρι του ο αρχηγός και τον σκότωσαν.

Ήταν πια ήσυχoi. Οι κλέφτες δεν υπήρχαν για να τους κάνουν κακό. Φώναξαν τους φτωχούς τους χωριού και μοιράστηκαν μαζί τα λεφτά των κλεφτών. Από τότε έζησαν ευτυχισμένοι κι αυτοί και τα δώδεκα παιδιά τους.

Φωτοστοιχειοθεσία – Εκτύπωση – Βιβλιοδεσία
Εκδόσεις ΜΑΙΑΝΔΡΟΣ - Αθ. Τσιαρτσιάνης & ΣΙΑ Ο.Ε.
Στρ. Μπραντούνα 3 - τηλ. 523.750 - Θεσσαλονίκη

Τα σκίτσα είναι του ζωγράφου - ψυχίατρου Θανάση Σδούκου

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

55828

KON